

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΤΟ ΘΕΜΑ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΕΡΩΜΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΞΕΙΣ
----------------	---------	--------------	----------	--------	--------	--------

Ετοιμάζουν σενάρια για κάθε ενδεχόμενο

Η απόπειρα επαναδιαπραγμάτευσης του νέου πακέτου βοήθειας εξόργισε τους εταίρους

Των **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ, ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Υστερα από την αποτυχημένη απόπειρα της κυβέρνησης να επαναδιαπραγματευθεί τους στόχους του Μνημονίου και τους όρους του νέου πακέτου βοήθειας, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις εμφανίζονται αποφασισμένες περισσότερο από ποτέ να μην κάνουν εκπιάσεις στην αξιολόγηση για τη συνέχιση της χρηματοδότησης στην Ελλάδα. Και ανασύρουν από τα συρτάρια τους σενάρια τεκνοκρατών για την αντιμετώπιση κάθε ενδεχόμενου.

Οι εύλογες αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα της ελληνικής κυβέρνησης να φέρει σε πέρας το Μνημόνιο γίνονται για πολλούς βεβαιότητα. Ο πανικός που δημιούργησε στις διεθνείς αγορές την Παρασκευή μια ανυπόστατη φήμη περί χρεοκοπίας το Σάββατοκυρίακο οδήγησε τα spreads και τα CDS σε νέα ιστορικά υψηλά και προκάλεσε θεαματική βουτιά του ευρώ. Η φήμη διαψεύστηκε, αλλά η ευκολία με την οποία υποθετίθηκε από την αγορά δείχνει ότι η εμπιστοσύνη στις δυνατότητες της Ελλάδας να βγει από την κρίση βρίσκεται στο ναδίρ και αυτό δεν αφορά μόνο τις αγορές, αλλά και τις κυβερνήσεις. Σύμφωνα με το πρακτορείο Bloomberg, η Γερμανία έχει προετοιμαστεί για το ενδεχόμενο να μην πάρει η Ελλάδα την 6η δόση και νέα βοήθεια με αποτέλεσμα να οδηγηθεί σε χρεοκοπία, επιβάλλοντας ένα «κούρεμα» 50% στο χρέος της. Σε αυτή την περίπτωση, η παραμονή της Ελλάδας στο ευρώ θα εξαρτηθεί από τη διάθεση των εταίρων να συνεχίσουν τη χρηματοδότηση, καλύπτοντας τουλάχιστον τις λήξεις των ομολόγων.

Το ενδεχόμενο να μην καταβληθεί η 6η δόση και η Ελλάδα να οδηγηθεί σε στάση πληρωμών είναι ορατό.

Αίτημα αναθεώρησης

Αυτή τη φορά, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και η τριμερής των δανειστών δεν είναι πρόθυμες να κάνουν το «στραβάι μάτι» στις αστοχίες, τις εκπτώσεις, τις παλινωδίες, και την παρελυστική τακτική της ελληνικής κυβέρνησης. Πολλώ δε μάλλον δεν μπορούσαν να αποδεχθούν το αίτημα μιας επίσημης αναθεώρησης των στόχων του Μεσοπρόθεσμου και του δεύτερου πακέτου βοήθειας. Το αίτημα αυτό υποβλήθηκε το βράδυ της περασμένης Δευτέρας στη συνεδρίαση των εκπροσώπων των υπουργών Οικονομικών της Ευρωζώνης από τον Έλληνα ομολόγο τους κ. Γιώργο Ζανιά και προκάλεσε οργή. Πολύ περισσότερο επειδή συνδεόταν από μια έμμεση απειλή ότι εάν το αίτημα απορριφθεί, η Ελλάδα θα χρεοκοπήσει επειδή η κυβέρνηση δεν μπορεί πολιτικά να πάρει πρόσθετα μέσα. Και χρεοκοπία της Ελλάδας σημαίνει αποσταθεροποίηση της Ευρω-

ζώνης. Σύμφωνα με πληροφορίες, οι εκπρόσωποι όλων των χωρών ξεκαθάρισαν ότι δεν πρόκειται να δεχθούν οποιαδήποτε αλλαγή και πως είναι σε θέση να προστατεύσουν τις τράπεζές τους και τις άλλες αδύναμες χώρες της Ευρωζώνης.

Μπαράζ δηλώσεων

Ακολούθησε ένα μπαράζ δηλώσεων μέσω των οποίων οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις:

1. Δεσμεύθηκαν δημόσια ότι δεν θα εγκρίνουν τη δόση του δανείου και το νέο πρόγραμμα βοήθειας εάν η Ελλάδα δεν επιτύχει τους στόχους του Μνημονίου.

2. Εστείλαν μήνυμα προς την Ελλάδα ότι δεν φοβούνται αποχώρησή της από το ευρώ εάν δεν μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της. Η δήλωσή του υπουργού Οικονομικών της Γερμανίας κ. Βόλφγκανγκ Σόιμπλε ότι η Ελλάδα πρέπει να αποδείξει ότι μπορεί να είναι μέλος της Ευρωζώνης ήταν αδιανόητη λίγο καιρό πριν.

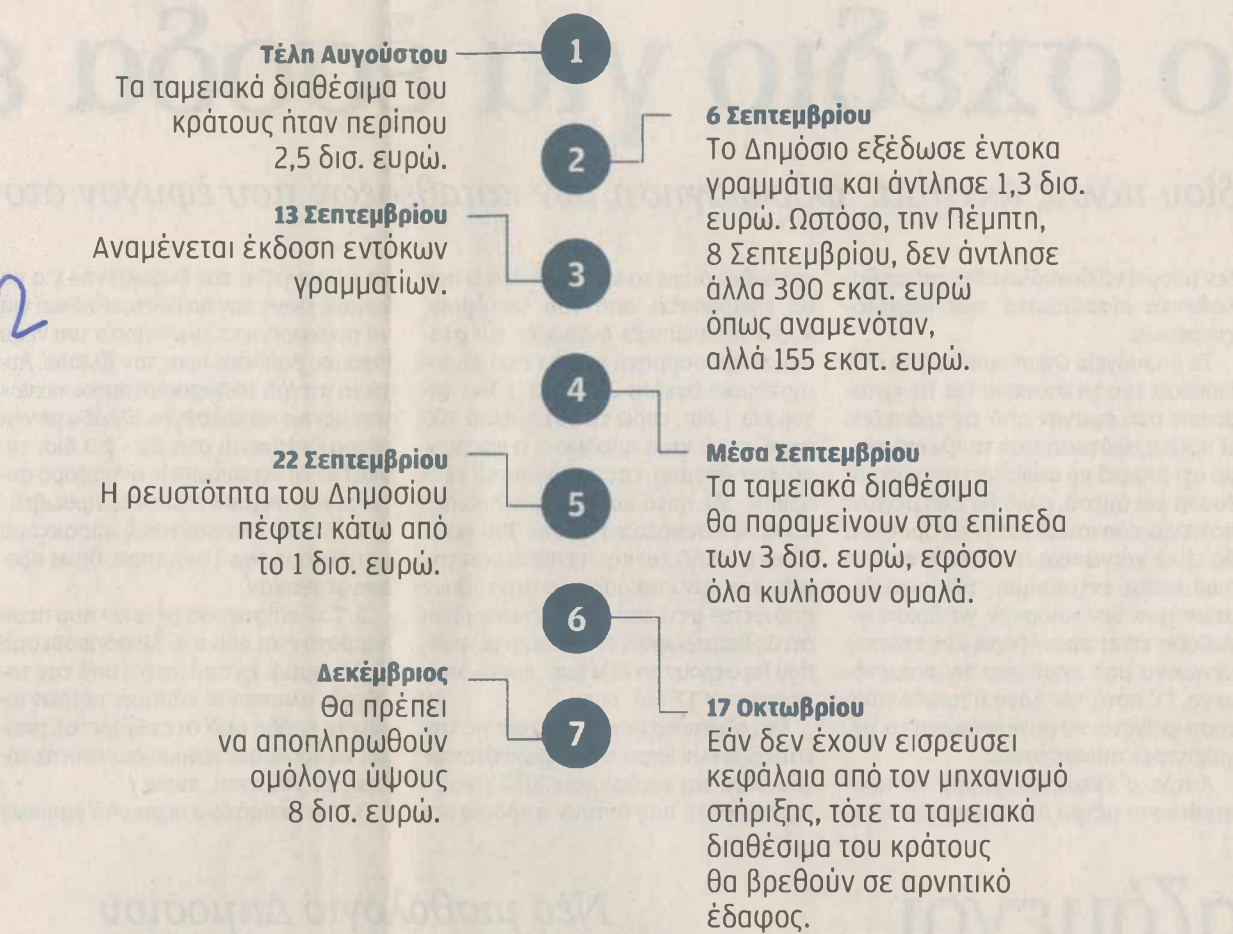
3. Επισήμαναν ότι η Ελλάδα είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση αλλητάλληλων αποτυχιών, σε αντίθεση με την Ιρλανδία και την Πορτογαλία.

Η κυβέρνηση είχε ειδοποιηθεί εγκαίρως για το κλίμα που υπήρχε. Ο διοικητής της Τραπεζής της Ελλάδος κ. Γιώργος Προβόπουλος φέρεται να είχε ενημερώσει τον πρωθυπουργό αναλυτικά για όσα λέγονταν στη Φρανκφούρτη και τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Επίσης, σύμφωνα με πληροφορίες είχε ενημερωθεί και από στέλεχος του ΔΝΤ. Παρόλα αυτά, η κυβέρνηση και το υπουργείο Οικονομικών επέμεναν να οδηγήσουν τη διαπραγμάτευση με την Ελλάδα σε αδιέξοδο. Το έκαναν δε υπό τις χειρότερες δυνατός συνθήκες:

1. Το ρευστό διαθέσιμα του ΔΝΤοσίου είναι οριακά και επαρκούν μόλις έως τα μέσα Οκτωβρίου.

2. Στο διάστημα αυτό δεν υπάρχουν λήξεις ομολόγων, γεγονός που σημαίνει ότι η τρόικα μπορεί να καθυστερήσει την καταβολή της δόσης για μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς η στάση πληρωμών, που εκ των πραγμάτων θα κηρύξει η Ελλάδα, να επηρεάσει τους κατόχους ελληνικών ομολόγων και να ενεργοποιήσει ασφαλιστικά κινδύνους.

Το τεχνικό κλιμάκιο της τρόικας θα επιστρέψει πιθανότατα στις 13 Σεπτεμβρίου και οι επικεφαλής στις 18 του μήνα. Ενδεικτικό των εντολών που έχουν και της στάσης που θα κρατήσουν στις επαφές τους στην Αθήνα με τα κυβερνητικά στελέχη είναι το εξής: ενημερώθηκαν ότι εάν τελικά δεν μπορούν να κάνουν θετική αξιολόγηση, θα πρέπει να παρατείνουν την παραμονή τους στην Ελλάδα και πέραν της 23ης Σεπτεμβρίου προκειμένου να εξηγήσουν στην ελληνική κοινή γνώμη γιατί δεν θα καταβληθεί η 6η δόση.

Πώς διαμορφώνεται η ρευστότητα του ελληνικού Δημοσίου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ορατός ο κίνδυνος στάσης πληρωμών

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Ακόμη πιο κοντά σε μια ενδεχόμενη στάση πληρωμών στο εσωτερικό έχει φτάσει η Ελλάδα. Η δόση του Σεπτεμβρίου, ύψους 8 δισ. ευρώ, δεν έχει έρθει –και δεν φαίνεται πως θα έρθει σύντομα ή ολόκληρη– τα φορολογικά έσοδα του κράτους δεν είναι αρκετά για να καλύψουν όλες τις ανάγκες του και οι τράπεζες έστειλαν μέσα στην εβδομάδα σαφές μήνυμα ότι δεν πρόκειται να συνεχίσουν να καλύπτουν τις εκδόσεις εντόκων γραμματίων του Δημοσίου στον βαθμό που το έκαναν. Το μείγμα αυτό θα μπορούσε να απειληθεί ακόμα και την καταβολή μισθών και συντάξεων, ενώ ήδη έχει δοθεί εντολή να μην γίνουν οι άλλες πληρωμές. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι ακόμα κι αν μέσα στην εβδομάδα το Δημόσιο καταφέρει να αντλήσει 2 δισ. ευρώ από τα έντοκα που θα εκδώσει, στις 22 Σεπτεμβρίου τα ταμειακά διαθέσιμα θα υποχωρήσουν κάτω από το 1 δισ. ευρώ και στις 18 Οκτωβρίου θα βρεθούν σε αρνητικό έδαφος, εάν δεν εισρεύσουν κεφάλαια από τον μηχανισμό στήριξης.

Δηλαδή, σε ένα μήνα και κάτι μέρες το κράτος θα είναι «μείον» κατά περίπου 1,5 δισ. ευρώ, ενώ εάν δεν καλυφθεί η έκδοση εντόκων γραμματίων που είναι προγραμματισμένη για αυτή την εβδομάδα, τότε αυτό θα συμβεί πολύ νωρίτερα. Στα τέλη του τρέχοντος μήνα.

Γίνεται αντιληπτό ότι εφόσον δεν προχωρήσει η κυβέρνηση γρήγορα σε

νέα μέτρα και στην άμεση εφαρμογή τους, ικανοποιώντας τους όρους που έχουν συμφωνηθεί με την τρόικα βάσει Μνημονίου και Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος, τότε πολύ σύντομα το κράτος δεν θα μπορεί να εξυπηρετήσει βασικές ανάγκες του προς το εσωτερικό. Ήδη έχει δοθεί εντολή να μην γίνεται καμία άλλη πληρωμή λειτουργ-

Αν δεν εισρεύσουν κεφάλαια από τον μηχανισμό στήριξης, τα ταμειακά διαθέσιμα του κράτους επαρκούν έως τις 18 Οκτωβρίου το αργότερο.

γικών και μεταβιβαστικών δαπανών, μέχρι οι δανειστές να ξανανοήσουν τη ροή χρηματοδότησης.

Οι υποχρεώσεις

Σε ό,τι αφορά τις υποχρεώσεις της Ελλάδας προς το εξωτερικό (τόκοι, λήξεις ομολόγων και εντόκων) δεν αναμένεται να υπάρξει πρόβλημα. Αυτό, για δύο λόγους:

1. Γιατί δεν υπάρχουν λήξεις ομολόγων που θα πρέπει να καλυφθούν άμεσα. Η επόμενη προγραμματισμένη αποπληρωμή ομολόγων είναι τον Δεκέμβριο. Τότε το Δημόσιο θα πρέπει να ξεχρεώσει περί τα 8 δισ. ευρώ. Από τώρα μέχρι εκείνη τη στιγμή, όμως, δεν υπάρχει

κάποιο ομόλογο που λήγει, οπότε δεν υπάρχει κίνδυνος χρεοκοπίας.

2. Γιατί εκτιμάται πως η τρόικα δεν θα αφήσει την Ελλάδα να μην καλύψει τις υποχρεώσεις της για τόκους και έντοκα γραμμάτια που λήγουν μέχρι τον Δεκέμβριο. Δεδομένου ότι η Ευρωζώνη δεν θέλει σε καμία περίπτωση να υπάρξει πτώχευση μιας χώρας που βρίσκεται στο ευρώ, υπάρχουν σενάρια καταβολής μέρους των 8 δισ. ευρώ, που είναι η δόση του Σεπτεμβρίου, ώστε να καλυφθούν τα απολύτως απαραίτητα μέχρι να συμφωρωθεί η κυβέρνηση και να κάνει όσα πρέπει να γίνουν.

Οι τράπεζες

Το αρνητικό αυτό κλίμα έρχεται να επιβαρύνει και η στάση των ελληνικών τραπεζών, που δεν «αντέχουν» πλέον να στηρίξουν τις εκδόσεις εντόκων γραμματίων του Δημοσίου. Ήδη, δύο τράπεζες έχουν ενεργοποιήσει τον μηχανισμό άντλησης ρευστότητας από την Τράπεζα της Ελλάδος (τον γνωστό Emergency Liquidity Assistance – ELA), αντλώντας 2 δισ. ευρώ η μία και 3 δισ. ευρώ η άλλη.

Μάλιστα, πληροφορίες αναφέρουν ότι μέρος των κεφαλαίων αυτών χρησιμοποιήθηκαν για να αγοραστούν έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου την περασμένη εβδομάδα.

Ωστόσο, γίνεται αντιληπτό ότι και οι τράπεζες πλέον δεν μπορούν να συνεχίσουν να δανειζούν το κράτος. Το αντίθετο μάλιστα. Θα πρέπει να μει-

Σε ποια θέματα ρίχνει βάρος η τρόικα

Τις επόμενες ημέρες τα τεχνικά κλιμάκια της τρόικας θα βρίσκονται στην Αθήνα, περνώντας από «κόκκινο» το τι έκανε η κυβέρνηση στο διάστημα που της δόθηκε για να καθορίσει τα νέα μέτρα. Το σημαντικότερο όλων για την τρόικα φαίνεται να είναι η πρόοδος του υπουργείου Οικονομικών στην κατάρτιση των προβλέψεων για το 2012 και ο καθορισμός των νέων μέτρων που θα ληφθούν του χρόνου για να επιτευχθεί ο στόχος μείωσης του ελλείμματος. Αυτό «έδειξαν» και τα στελέχη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) τις τελευταίες μέρες κατά τη διάρκεια των επαφών που είχαν με τις αρμόδιες ελληνικές αρχές, καθώς ζήτησαν μετ' επιτάσεως να μάθουν τι σχεδιάζει η κυβέρνηση να κάνει για να εξασφαλίσει ότι δεν θα υπάρχουν του χρόνου αντίστοιχα προβλήματα με τα τωρινά. Δεδομένου, όμως, ότι ακόμα δεν έχουν οριστικοποιηθεί οι προβλέψεις για τα μεγέθη του φετινού προϋπολογισμού, το αίτημά τους δεν ικανοποιήθηκε.

Πάντως, οι πληροφορίες αναφέρουν πως τα τεχνικά κλιμάκια της τρόικας που θα είναι στην Αθήνα αυτήν την εβδομάδα, έχουν επιφορτιστεί με το «έργο» της πλήρους και διαρκούς πληροφόρησης του άτυπου Eurogroup και Ecofin που θα γίνουν στην Πολωνία στις 16 και 17 Σεπτεμβρίου. Τα υψηλόβαθμα στελέχη της τρόικας θα έρθουν στην Αθήνα στις 17 Σεπτεμβρίου και αναλόγως με το ποιά θα έχουν καταλήξει οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης, θα συνηχιστούν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ του Έλληνα υπουργού Οικονομικών, κ. Ευ. Βενιζέλου και των τριών εκπροσώπων από το ΔΝΤ (κ. Π. Τόμσεν), την Ε.Ε. (κ. Μ. Μορς) και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (κ. Κ. Μαζούκ).

ώσουν την έκθεσή τους στα έντοκα γραμμάτια του ελληνικού Δημοσίου. Βάσει του νέου κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), μέσα στο έτος η ΕΚΤ θα δέχεται ως ενέχυρο για να παρέχει ρευστότητα στις ελληνικές τράπεζες, έντοκα γραμμάτια του ελληνικού Δημοσίου ύψους 3,3 δισ. ευρώ συνολικά. Ήδη, η έκθεση των ελληνικών τραπεζών σε έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου ανέρχεται σε περίπου 12 δισ. ευρώ και μέσα στους επόμενους τρεις μήνες θα πρέπει να μειωθεί δραστηκά.

Για τον λόγο αυτό και οι τράπεζες μέσα στην εβδομάδα που πέρασε δεν ανταποκρίθηκαν στην κάλυψη των συμπληρωματικών μη ανταγωνιστικών προσφορών των γραμματίων που εξέδωσε το Δημόσιο την Τρίτη. Αντί να δανείζοντο το Δημόσιο 300 εκατ. ευρώ, παρείχαν 155 εκατ. ευρώ. Προς το παρόν, η εξέλιξη αυτή δεν δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, όμως, αποτελεί ένα σαφές μήνυμα προς την κυβέρνηση ότι στις επόμενες εκδόσεις γραμματίων (είναι προγραμματισμένο να δημοπρατηθούν γραμμάτια εντός της εβδομάδας και άλλες δύο φορές τον Οκτώβριο) θα είναι μικρότερη η συμμετοχή τους από ό,τι συνέβαινε μέχρι σήμερα.

Να σημειωθεί, ότι ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΧ), από τις αρχές του έτους προχωράει σε δύο δημοπρασίες εντόκων γραμμάτων κάθε μήνα, με σκοπό να εξασφαλίσει την ταμειακή ρευστότητα του κράτους.

«Υστατη ευκαιρία για την Ελλάδα»...

Του **ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ**

«Δεν υπάρχει άλλη ευκαιρία για την Ελλάδα. Αν η Αθήνα εφαρμόσει τα μέτρα που εξήγγειλε τον Ιούνιο και στις αρχές της εβδομάδας, θα υπάρξει πολύ θετική ανταπόκριση από την Ευρωζώνη. Αν όχι... Πλέον, όλα εξαρτώνται από την Αθήνα», λέει αξιωματούχος από κράτος-μέλος της Ευρωζώνης, περιγράφοντας το κλίμα που επικρατεί στις Βρυξέλλες. Η αξιοπιστία της ελληνικής κυβέρνησης έχει πλέον πέσει στο ναδίρ μετά μήνες αλλοεργίας και εμφανώς απροθυμίας να τηρήσει τα συμφωνηθέντα με τους εταίρους μας.

Κάθε περιθώριο καλής θέλησης ένατι της Ελλάδας εξαντλήθηκε στην καταβολή της πέμπτης δόσης και στη Σύνοδο Κορυφής του Ιουλίου. Πλέον οι δανειστές μας δεν είναι ούτε κατ' ελάχιστον διατεθειμένοι να δεχθούν υποσχέσεις και εξαγγελίες. Απαιτούν απτά δείγματα γραφής μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου. Στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες το κλίμα για την Ελλάδα επιδεινώνεται σταθερά. Οι εταίροι μας διαπιστώνουν κάθε τρίμηνο ότι η ελληνική κυβέρνηση δεν έχει την πολιτική βούληση να εφαρμόσει το Μνημόνιο. Η εμφάνιση της Ιταλίας στο προσκήνιο

της κρίσης δεν ευνοεί την Αθήνα. Αν εξακολουθήσουμε να κάνουμε τα στραβά μάτια με την Ελλάδα πολύ σύντομα θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε το ίδιο πρόβλημα με τους Ιταλούς, είναι ο φόβος σε πολλές πρωτεύουσες, σίγουρα στο Βερολίνο και τη Χάγη.

Στη σύνοδο πρώτη επίσκεψή τους στην Αθήνα οι επικεφαλής της τρόικας

«Ολα εξαρτώνται από την Αθήνα», είναι το μήνυμα από την Ευρώπη, όπου η αξιοπιστία της ελληνικής κυβέρνησης έχει πέσει στο ναδίρ.

βρήκαν τελείως απροετοίμαστη την ελληνική πλευρά. Ή μάλλον τελείως απρόθυμη να δείξει έργο. Η αντίδραση των Ευρωπαίων εταίρων μας ήταν πολύ έντονη ολόκληρη την εβδομάδα. Η Γερμανίδα καγκελάριος κ. Άγκελα Μέρκελ προειδοποίησε ότι αν δεν επιτευχθούν οι στόχοι δεν πρόκειται να υποβάλει καταβολή της επόμενης δόσης, ενώ ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών κ. Βόλφγκανγκ Σόιμπλε για

πρώτη φορά είπε ανοιχτά ότι αν η ελληνική κυβέρνηση δεν έχει διάθεση να συμμορφωθεί με τους κανόνες της Ευρωζώνης, τότε αργά ή γρήγορα θα βρεθεί εκτός. «Δεν νομίζω ότι όσο η χρεοκοπία της Ελλάδας αποτελεί συστηματική απειλή για την Ευρωζώνη, κάποιος θα αποτολμούσε να τη σπρώξει στον γκρεμό. Σε έξι μήνες όμως τα πράγματα μπορεί να είναι διαφορετικά», εκτιμάει ο αξιωματούχος.

Σε αυτό το εχθρικό κλίμα οι επικεφαλής της τρόικας αναμένονται στην Αθήνα. «Ο στόχος για τη μείωση του ελλείμματος το 2011 στο 7,7%-7,8% είναι εφικτός, υποστηρίζουν οι Γερμανοί και οι Ολλανδοί», εξηγεί στην «Κ» αξιωματούχος της Κομισιόν αναφερόμενος στην ατυχή προσπάθεια της Ελλάδας να ζητήσει αναπροσαρμογή των δημοσιονομικών στόχων για το 2011 και το 2012. Οι πρόσφατες εξαγγελίες του υπουργού Οικονομικών κ. Βενιζέλου φαίνεται ότι ικανοποιούν σε σημαντικό βαθμό τις απαιτήσεις της Επιτροπής στο μέτωπο των ιδιωτικοποιήσεων. «Θέλουμε όμως να δούμε ποσοτικοποίηση των μέτρων που πρόσφατα εξαγγέλθηκαν και θέλουμε να δούμε πολύ περισσότερες λεπτομέρειες στο προσχέδιο του προϋπολογισμού του

2012», προσθέτει. Και βεβαίως η τρόικα θέλει να δει άμεσα πρόοδο στο μέτωπο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, όπως την απελευθέρωση της αγοράς εργασίας και το άνοιγμα των «κλειστών» επαγγελμάτων.

Ερωτηθείς για το αν θα ληφθούν νέα μέτρα λιτότητας για το 2011, ο αξιωματούχος της Κομισιόν αποφεύγει να απαντήσει λέγοντας ότι αυτό θα φανεί κατά τη διαδικασία αξιολόγησης. «Αν δεν εκπληρωθούν οι στόχοι, η χρηματοδότηση μπορεί να διακοπεί», προσθέτει εξηγώντας ότι η τρόικα δεν έχει την εξουσία να διαπραγματευθεί αλλαγές των στόχων για το έλλειμμα. Αν όμως η ελληνική κυβέρνηση δεν είχε δείξει τέτοια απροθυμία να τιμήσει το δικό της μέρος της συμφωνίας, τότε η κατάσταση θα ήταν πιο εύκολη. Ίσως οι εταίροι μας να συμφωνούσαν να δώσουν περιθώριο ενός ακόμη χρόνου, προκειμένου να μειώσουμε το έλλειμμα μας κάτω από το 3%, κάτι που πρέπει να επιτύχουμε μέχρι το τέλος του 2014. «Ακόμη και τώρα όμως, η θετική ανταπόκριση της Αθήνας θα προκαλούσε ενθουσιασμό και μεγάλη ανακούφιση», λέει ο αξιωματούχος της Ευρωζώνης. Το περιθώριο που έχουμε στη διάθεσή μας είναι πλέον μόλις είκοσι ημέρες.

Και σενάρια διαδοχής του Ζαν Κλοντ Γιουνκέρ

Ο πρόεδρος του Eurogroup κ. Ζαν Κλοντ Γιουνκέρ αναμένεται να αποχωρήσει από τη θέση του, με την ολοκλήρωση της θητείας του στο τέλος του χρόνου, ανέφερε η γερμανική έκδοση των Financial Times (FTD) επικαλούμενη διπλωματικές πηγές, μια ημέρα μετά την παραίτηση του Γιούργκεν Σταρκ από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, ο κ. Γιουνκέρ φέρεται ότι θα προτείνει ο διάδοχός του στην προεδρία του συμβουλίου των υπουργών Οικονομικών της Ευρωζώνης «να ασχολείται αποκλειστικά με το Eurogroup». Ήδη διεξάγεται έντονη συζήτηση στους κόλπους της Ένωσης σχετικά με τις αναγκαίες αλλαγές που θα ενισχύσουν την οικονομική διακυβέρνηση για την αντιμετώπιση της κρίσης στην Ε.Ε. Στην περίπτωση που οι πηγές της Ευρωζώνης αποφασίσουν σχετικά στη σύνοδο κορυφής του Οκτωβρίου ο πρόεδρος του Eurogroup να έχει αποκλειστικά αυτήν τη θέση, ο κ. Γιουνκέρ φέρεται διατεθειμένος να μη διεκδικήσει ανανέωση της θητείας του και να επικεντρωθεί στα καθήκοντά του ως πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου, αναφέρουν οι FTD. Ο εκπρόσωπος Τύπου του κ. Γιουνκέρ δεν απάντησε χθες σε γραπτό ερώτημα της Γερμανίας κ. Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, κάτι που αργότερα διαφωτίστηκε. Τον περασμένο Αύγουστο ο κ. Μέρκελ και ο κ. Σαρκοζί πρότειναν, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της οικονομικής διακυβέρνησης, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Χέρμαν βαν Ρομπέι να προεδρεύει στις εξομητικές συνόδους κορυφής της Ευρωζώνης. Πάντως το τελευταίο διάστημα ο κ. Γιουνκέρ, ο ισχυρότερος υποστηρικτής της Ελλάδας καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης, φαίνεται ότι έχει χάσει την πολιτική υποστήριξη της Γερμανίας και της Γαλλίας.

Ο κ. Ζαν Κλοντ Γιουνκέρ.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΤΟ ΘΕΜΑ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΕΡΩΜΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	---------	--------------	----------	--------	--------	--------

Εκτακτο σχέδιο για έσοδα ενός δισ. ευρώ

Εισφορά στα εκτός σχεδίου πόλης ακίνητα, φορολόγηση των καταθέσεων που έφυγαν στο εξωτερικό ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι

Των **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ** και **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Σε αναζήτηση ενός έκτακτου εισπρακτικού μέτρου που θα αποδώσει έως 1 δισ. ευρώ μόνο τους τελευταίους τρεισήμισι μήνες του έτους βρίσκεται το οικονομικό επιτελείο, προκειμένου να προσεγγίσει τον στόχο για το έλλειμμα του 2011 καίνα πείσει την τρόικα και τους εταίρους της Ευρωζώνης να συνεχίσουν τη χρηματοδότηση της χώρας. Σύμφωνα με πληροφορίες, στο τραπέζι βρίσκονται μεταξύ άλλων, δύο προτάσεις. Πρώτον, η επιβολή έκτακτης εισφοράς στα εκτός σχεδίου πόλης ακίνητα, με εξαίρεση τα κτήματα των αγροτών, ή κάποιο άλλο φόρο στην ακίνητη περιουσία. Δεύτερον, η φορολόγηση των καταθέσεων που έφυγαν στο εξωτερικό και η ύπαρξή τους

14.000 εργαζόμενοι στην εφεδρεία

της **ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΚΑΛΛΙΡΗ**

Υπό το βάρος των ασφυκτικών πιέσεων της τρόικας, η κυβέρνηση καλείται να προχωρήσει, πλέον, με ταχείς ρυθμούς στην εφαρμογή ενιαίου μισθολογίου σε Δημόσιο, ΔΕΚΟ, ΟΤΑ και λοιπούς δημόσιους φορείς, αλλά και στην υπαγωγή σε καθεστώς εργασιακής εφεδρείας περίπου 14.000 εργαζομένων στους υπό συγχώνευση φορείς. Παράλληλα, πρέπει το αμέσως προσεχές διάστημα να έχει θεσμοθετήσει τον «νέο τύπο» δημοσίου υπαλλήλου στον στενό πυρήνα του Δημοσίου, τον κρατικό υπάλληλο δηλαδή, ώστε να είναι εύκολη η μετακίνηση των εργαζομένων μέσω με-

——

Αγώνας της κυβέρνησης για να θεσμοθετήσει τον «νέο τύπο» δημοσίου υπαλλήλου, να μετρήσει την παραγωγικότητα, να αξιολογήσει το προσωπικό.

τατάξεων με στόχο να καλυφθούν κενά και ελλείψεις υπηρεσιών από εκείνες που διαθέτουν πλεονάζον προσωπικό.

Πάρα πολλά τα βήματα που πρέπει να γίνουν για να υλοποιηθούν οι εξαγγελθείσες αλλαγές, αλλά και πολλά τα «αγκάθια» του εγχειρήματος. Από τη μια, η κυβέρνηση έχει να αντιμετωπίσει τις κοινωνικές εντάσεις που προκαλούν τα μέτρα, ακόμη και τη δυσθυμία πολλών υπυργών της να τα υλοποιήσουν και από την άλλη, τις χρόνιες παθολέγιεις του Δημοσίου. Η συντριπτική πλειοψηφία των δημόσιων φορέων λειτουργεί χωρίς σύγχρονα οργανογράμματα, χωρίς επιχειρησιακά σχέδια, που να καταγράφουν οργανωμένα τους στόχους, τις δράσεις, να μετρούν την παραγωγικότητα. Δίχως σχεδιασμό, πώς θα γίνει αντικειμενική μέτρηση της παραγωγικότητας της κάθε υπηρεσίας και κατ’ επέκταση πώς θα αξιολογηθούν ή πώς θα μετακινηθούν οι κρατικοί υπάλληλοι; Με ποια κριτήρια θα γίνει το πριμ παραγωγικότητας, όταν οι υπηρεσίες λειτουργούν χωρίς επιχειρησιακά «πλάνα» με πολυδιασπασμένες αρμοδιότητες και αποπροσανατολισμένες από τις διαιρέσεις των

δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από τα δηλωθέντα εισοδήματα των φορολογουμένων.

Το υπουργείο Οικονομικών έχει στη διάθεσή του τα στοιχεία για τις καταθέσεις που έφυγαν από τις τράπεζες. Η πρώτη πρόταση έχει το πλεονέκτημα ότι μπορεί να αποφέρει σημαντικά έσοδα και άμεσα, αλλά θα έχει μεγάλο κοινωνικά αποδεκτή, αλλά η διαδικασία εντοπισμού των καταθέσεων που δεν μπορούν να δικαιολογηθούν είναι χρονοβόρα και ενδεχομένως να μην αποδώσει τα αναμενόμενα. Γι’ αυτό τον λόγο η πρώτη πρόταση φαίνεται να συγκεντρώνει τις μεγαλύτερες πιθανότητες.

Αυτός ο έκτακτος φόρος θα προστεθεί στα μέτρα που έχουν ήδη ανα-

κοινωθεί, όπως το νέο μισθολόγιο που θα εφαρμοστεί από τον Οκτώβριο, χωρίς προσωπικές διαφορές και σταδιακή προσαρμογή και θα έχει δημοσιονομικό όφελος 200 εκατ. ευρώ φέτος και 1 δισ. ευρώ το 2012. Αλλά 100 εκατ. ευρώ ίσως αποδώσει η εφαρμογή του θεσμού της εργασιακής εφεδρείας. Με αυτά και άλλες περικοπές δαπανών συνολικού ύψους 500 εκατ. ευρώ (εξετάζεται και η επίσπευση της μείωσης των επικουρικών συντάξεων από φέτος αντί από το 2012) εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί ένα πακέτο μέτρων, που θα φέρουν το έλλειμμα κοντά στον στόχο των 17 δισ. ευρώ.

Ενα αξιόπιστο πακέτο μέτρων για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του 2011 και κυρίως του 2012 είναι η προϋπόθεση που θέτουν η τρόικα και

τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης για να καταβάλλουν την 6η δόση, αλλά και για να προχωρήσει η υλοποίηση του νέου πακέτου βοήθειας προς την Ελλάδα. Αυτή τη στιγμή το δημοσιονομικό «κενό» που πρέπει να καλύψει η Ελλάδα με νέα μέτρα ανέρχεται στα 2,2 - 2,3 δισ. ευρώ. Για να «γεφυρωθεί» η διαφορά αυτή το οικονομικό επιτελείο προωθεί:

- Μέτρα εισπρακτικού χαρακτήρα με απόδοση έως 1 δισ. ευρώ, όπως προαναφέρθηκαν.
- Την επίσπευση μέτρων που περιλαμβάνονται ήδη στο Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα. Εκτιμάται ότι από την ταχύτερη υλοποίηση κάποιων μέτρων (όπως τα έσοδα από τα αυθαίρετα), μπορεί να προκύψει εξοικονόμηση της τάξης των 500 εκατ. ευρώ.
- Την περαιτέρω περικοπή κάποιων

Νέο μισθολόγιο Δημοσίου

- Θα εφαρμοστεί από Οκτώβριο

- Δεν θα προβλέπεται διαφοροποίηση σε αποδοχές υπαλλήλων με ίδια προϋπηρεσία, ίδια προσόντα και ίδια θέση.

- Θα υπάρχει «πριμ παραγωγικότητας», αλλά δεν έχει διευκρινιστεί πώς θα δίνεται και σε ποιους, ενώ η παροχή του τελεί υπό την αίρεση της τρόικας.

- Αναμένεται οι μειώσεις να γίνουν άμεσα και όχι σε βάθος ετών, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε μειώσεις έως και 50% των αποδοκών ορισμένων υπαλλήλων.

- Προβλέπεται η δημιουργία του «κρατικού υπαλλήλου», που θα διευκολύνει τη μετακίνηση του προσωπικού.

- Εκτιμώμενο δημοσιονομικό όφελος για το 2011 στα 200 εκατ. ευρώ.

Εργασιακή εφεδρεία

- Άμεσα 4.200 υπάλληλοι ΔΕΚΟ, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ και φορέων γενικής κυβέρνησης (ΟΤΑ, νοσοκομεία, ασφαλιστικά ταμεία) με τον αριθμό να φτάνει σύντομα στις 14.000

- Όσοι είναι κοντά στη σύνταξη και εκείνοι που ανήκουν στην κατηγορία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, θα βρεθούν στο στόχαστρο αρχικά.

- Εκτιμώμενη εξοικονόμηση περίπου 100 εκατ. ευρώ φέτος.

- Όσοι ενταχθούν σε αυτό το καθεστώς θα λαμβάνουν μόνο το 60% του βασικού τους μισθού.

- Σε εργασιακή εφεδρεία θα βρίσκονται για ένα έτος, θα υπάρχουν προγράμματα επανακατάρτισης.

- Εάν δεν βρουν εργασία στον ιδιωτικό τομέα ή δεν αξιοποιηθούν στο Δημόσιο μετά τις διαδικασίες του ΑΣΕΠ, τότε θα απολύονται μετά την πάροδο του έτους.

- Πρόβλημα προκύπτει αφού το ΑΣΕΠ αρνείται να αναλάβει τη διαδικασία.

δαπανών, χωρίς να αποκλείεται και η μεγαλύτερη μείωση των επικουρικών συντάξεων, με στόχο να προκύψει δημοσιονομικό όφελος της τάξης των 500 εκατ. ευρώ.

4. Την άμεση εφαρμογή του νέου ενιαίου μισθολογίου (από τον Οκτώβριο) με στόχο μόνο για φέτος να εξοικονομηθούν 200 εκατ. ευρώ. Δεδομένου ότι η τρόικα έχει ξεκαθαρίσει πως οι μειώσεις πρέπει να γίνουν άμεσα και όχι σε βάθος χρόνου, δεν αποκλείεται να φτάσει σε μερικές περιπτώσεις ακόμα και στο 50%.

5. Την εφαρμογή του θεσμού της εργασιακής εφεδρείας, από την οποία εκτιμάται ότι θα υπάρξει δημοσιονομικό όφελος της τάξης των 100 εκατ. ευρώ φέτος. Άμεσα σε καθεστώς εργασιακής εφεδρείας θα τεθούν περίπου

4.200 εργαζόμενοι σε ΔΕΚΟ, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ και φορείς της γενικής κυβέρνησης (νοσοκομεία, ασφαλιστικά Ταμεία, ΟΤΑ κ.λπ.). Ο αρχικός σχεδιασμός για την ένταξη σε εφεδρεία 14.000 ατόμων, φαίνεται πως δεν «αρκεί» και το οικονομικό επιτελείο προωθεί σε εφεδρεία 20.000 εργαζόμενους.

Πέραν αυτών, το οικονομικό επιτελείο έχει ήδη υπολογίσει νέα μείωση των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) κατά 950 εκατ. ευρώ. Εξέλιξη που σίγουρα δεν βοηθά στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, με την τρόικα να εκτιμά πλέον ότι η ύφεση φέτος θα φτάσει στο 5,5%, το 2012 θα διαμορφωθεί στο 2,5% και η πολυπόθητη επάνοδος σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης θα έρθει το 2013 με 1,5%.

Τι αλλάζει και πού

Κλειστά επαγγέλματα

- Από μηδενική βάση η επανεξέταση όλων των κλειστών επαγγελμάτων.

- Νέες αλλαγές στα όσα προβλέπονταν στον νόμο για δικηγόρους, συμβολαιογράφους, φαρμακοποιούς.

- Επαγγέλματα που είχαν αρχικώς εξαιρεθεί από το άνοιγμα, τώρα θα περιληφθούν.

Εργασιακές σχέσεις

- Συμπίεση των αποδοχών στον ιδιωτικό τομέα με επιχειρησιακές συμβάσεις που θα συνυπογράφουν ενώσεις προσώπων.

- Διαγραφή από τη λίστα των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων 230.000 εργαζομένων.

- Νέα μείωση άνω του 30% για τις επικουρικές συντάξεις με δημοσιονομικό όφελος τουλάχιστον 235 εκατ. ευρώ.

Φορολογία

- Σε τρεις εβδομάδες το Εθνικό Φορολογικό Σύστημα.

- Δραστικές περικοπές φοροαπαλλαγών, κυρίως στα υψηλά εισοδήματα.

- Νέο σύστημα εισπραξης και απόδοσης φόρων.

Αποκρατικοποιήσεις

- Η τρόικα ομφισβητεί το κατά πόσο θα επιτευχθεί ο στόχος των 5 δισ. ευρώ για φέτος και ζητεί την πώληση περιουσιακών στοιχείων σε οποιαδήποτε τιμή.

- Αλλαγές στο χρονοδιάγραμμα.
- Πιέσεις για πώληση μεγάλης ΔΕΚΟ μέχρι το τέλος του έτους.

Καταργήσεις φορέων

- Επιταχύνεται η κατάρνηση και συγχώνευση φορέων του Δημοσίου που δεν έχουν λόγο ύπαρξης.

Απελευθέρωση από το μηδέν

της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΔΡΟΥ**

Δεν πρόλαβε να στεγνώσει το μελάνι από την ψήφιση του νόμου για τα κλειστά επαγγέλματα τον περασμένο Μάρτιο και η κυβέρνηση αποφάσισε να προχωρήσει τώρα στην τροποποίησή του, σε μια ύστατη προσπάθεια να αμβλυνθούν οι αντιδράσειςτης τρόικας για το γεγονός ότι το έλλειμμα των περισσότερων επαγγελμάτων έχει γίνει «μόνον στα χαρτιά». Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο κύβος για την άμεση και γενική τροποποίηση του νόμου (είναι ο 3919) ερρίφθη και η επεξεργασία του νέου νόμου, σύμφωνα με όσα δήλωνε αρμόδια κυβερνητική πηγή, «θα γίνει σχεδόν από μηδενική βάση και θα περιληφθούν άρσεις περιορισμών και σε επαγγέλματα που ως τώρα είχαν μείνει ουσιαστικά έξω από την απελευθέρωση».

Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, τρία ήταν τα «καυτά» σημεία που οδήγησαν στην επαναδιαπραγμάτευση όλου του «πακέτου» με τα κλειστά επαγγέλματα. Το πρώτο αφορούσε το ότι για τα τεχνικά επαγ-

γέλματα δεν υπήρχε στον νόμο που ήδη ισχύει καμία πρόβλεψη για το άνοιγμά τους.

Το δεύτερο αφορούσε τις ρυθμίσεις για τους δικηγόρους, που είχαν προκαλέσει ήδη πολλές συζητήσεις, ρυθμίσεις που δεν επιτρέπουν τη δυνατότητα να ανοίξουν δικηγορικά γραφεία της Αθήνας παραρτήματα στην επαρχία και της επαρχίας στην πρωτεύουσα.

Και, τρίτον, οι ρυθμίσεις που ουσιαστικά μετέθεσαν για το τέλος του 2013 την εφαρμογή του νόμου για το άνοιγμα των φορτηγών δημοσίας χρήσεως.

Και οι τρεις αυτές εξαιρέσεις κρίθηκε πως ουσιαστικά συνηγορούν και καταδεικνύουν ότι το άνοιγμα των επαγγελμάτων έχει γίνει με όρους που παραπέμπουν στο «περίπου».

Ο νόμος, άλλωστε, στην πραγματικότητα δεν έχει εφαρμοστεί, καθώς για τα περισσότερα επαγγέλματα απαιτούνται προεδρικά διατάγματα που ακόμα δεν έχουν εκδοθεί ή υπουργικές αποφάσεις που βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας.

Για τους συμβολαιογράφους, για πα-

ράδειγμα, το προεδρικό διάταγμα που προβλέπει αύξηση του αριθμού των θεσών τους κατά ποσοστό 12% σε όλη την επικράτεια βρίσκεται για υπογραφή στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας από τον Αύγουστο, ενώ η υπουργική απόφαση για τον καθορισμό σε νέες βάσεις των αμοιβών τους για συμβόλαια πάνω από 380.000 ευρώ έχει εκδοθεί και οδεύει προς το εθνικό τυπογραφείο. Για τους δικηγόρους ακόμα δεν έχει εκδοθεί τίποτα. Αλλωστε, για τους δικηγόρους, τους φαρμακοποιούς και δεκάδες άλλα επαγγέλματα όλα θα κριθούν και πάλι από την αρχή με την εκ νέου τροποποίηση του ισχύοντος νόμου.

Για τα ταξί

Όσον αφορά το θερμό μέτωπο των ταξί, ολοκληρώνεται εντός της εβδομάδος η προθεσμία της διαβούλευσης και στόχος είναι το σχετικό νομοσχέδιο να κατατεθεί στη Βουλή σε περίπου ένα μήνα, ώστε έως το τέλος του 2011 να υπάρχει δυνατότητα έκδοσης των πρώτων αδειών νέων ταξί. Αυτό θα σημάνει στην πράξη την απελευθέρωση του επαγγέλματος.

της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΚΩΨΙΝΗ**

«Ενώσεις προσώπων». Σύντομα με διατάξη στο σχέδιο νόμου για την Κοινωνική Οικονομία, θα υποκατασταθεί ο ρόλος που παίζουν οι ομοσπονδίες στην υπογραφή των συλλογικών συμβάσεων εργασίας σε επιχειρήσεις όπου δεν υπάρχουν σωματεία, προκειμένου να διευκολυνθούν οι νόμιμες συμφωνίες εργοδοτών- εργαζομένων για τη μείωση των μισθών μέχρι το κατώφλι της εθνικής γενικής συλλογικής σύμβασης ή και χαμηλότερα. Οι «ενώσεις» δεν αποτελούν μια κλασική μορφή συνδικαλιστικών οργανώσεων, παρότι ο νόμος ήδη από το 1982 τις αναγνωρίζει ως τέτοιες. Τα επίσημα συνδικάτα τις απεικοντεί διότι τα υποκαθιστούν και περιορίζουν την επιρροή τους. Αλλά το υπουργείο Εργασίας εκτιμά ότι η επέκταση αυτών των μορφών συλλογικής εκπροσώπησης αποτελεί το μόνο μέσο που θα μπορούσε στην παρούσα φάση να κατευνάσει τη δυσарέσκεια της τρόικας για τον περιορισμένο αριθμό των ειδικών επιχειρησιακών συμβάσεων εργασίας και να βάλει φρένο στη ρα-

γδαία επέκταση των ατομικών συμφωνιών που ούτε μπορούν να ελεγχθούν ούτε καν να καταγραφούν.

Μια «ένωση προσώπων» μπορεί να συσταθεί ακόμη και από πέντε εργαζόμενους, εάν στην επιχείρηση απασχολούνται έως και 20 εργαζόμενοι. Το υπουργείο θα προωθήσει ρύθμιση με την οποία θα διευκολύνει τη σύστασή τους έτσι ώστε να μπορούν πλέον οι επιχειρήσεις με προσωπικό που δεν υπερβαίνει τους 50 εργαζόμενους να παρακάμπτουν τις κλαδικές οργανώσεις, δηλαδή τις ομοσπονδίες και να καθορίζουν αποκλειστικά σε επιχειρησιακό επίπεδο τις μειώσεις μισθών.

Πάντως, επί του παρόντος, η μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων αδιαφορεί και δεν επιζητεί ούτε τις ειδικές επιχειρησιακές συμβάσεις, ούτε τη σύσταση σωματείων. Όμως για την ηγεσία Κουτρουμάνη η οποία συνεχίζει στη γραμμή διατήρησης της ισχύος των κλαδικών συμβάσεων ακολουθώντας τη γραμμή της προκατόχου του στο υπουργείο, κ. Α. Κατσέλη, η υποκατάσταση σωματείων και Ομοσπονδιών από ευέλικτα σχήματα ενώσεων, θα επιχειρηματολογηθεί

στους κοινωνικούς εταίρους ως το μόνο μέσο για να λύσει τον γόρδιο δεσμό σε μια κατακερματισμένη αγορά εργασίας όπου, οι χιλιάδες μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, αλλά και πολλές από τις μεγάλες μεγάλους λειτουργούν έξω από το πλαίσιο των συμβατικών ρυθμίσεων που κυριαρχούσαν πριν από την έναρξη της ύφεσης.

Υπογραμμίζεται ότι το νέο σημείο ισορροπίας στις εργασιακές σχέσεις έχει τεθεί πολύ χαμηλά. Αυτό θα επιβεβαιωθεί και με τη δεύτερη νομοθετική παρέμβαση στο σκέλος των βαρέων και ανθυγιεινών. Η ρύθμιση που θα κατατεθεί μέχρι το τέλος του μήνα προβλέπει τη διαγραφή περίπου 230.000 εργαζομένων από τις λίστες των ΒΑΕ, τη μείωση επιδομάτων και συντάξεων και τη διαμόρφωση νέων κανόνων ασφάλισης από την 1.1.2012.

Βέβαια το κρίσιμο μέγεθος είναι το οικονομικό. Κι αυτό θα κριθεί από το ποσοστό μείωσης των επικουρικών συντάξεων. Ήδη έχει συμφωνηθεί η μείωση αυτή να επιφέρει έσοδο τουλάχιστον 235 εκατομμυρίων ευρώ στον προϋπολογισμό του υπουργείου. Εκτός κι αν απαιτηθούν πρόσθετα μέτρα...

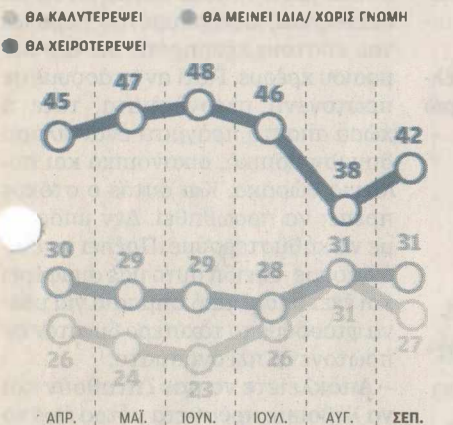
ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΤΟ ΘΕΜΑ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΑΦΙΕΡΩΜΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΞΕΙΣ
----------------	---------	--------------	----------	--------	--------	--------

Παταλληλότερος πρωθυπουργός

Προσδοκίες για την κατάσταση της οικονομίας την προσεχή 5ετία

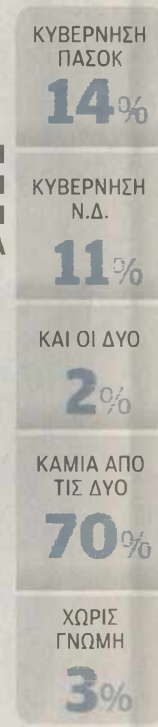
Αναγκαιότητα διεξαγωγής βουλευτικών εκλογών

Εκτίμηση εδρών

Κόμμα	Εδρές
ΠΑΣΟΚ	67-81
Ν.Δ.	129-140
ΚΚΕ	25-30
ΣΥΡΙΖΑ	20-28
ΛΑΟΣ	18-24
ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ	8-13
ΔΗΜ.ΑΡ.	8-11

Πώς μπορεί να επηρεάσει η αποχή την εκλογική επιρροή του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ.

Ποσοστό Αποχής	ΠΑΣΟΚ	Ν.Δ.
25	24-29	28-32
35	25,5-30,5	30-34
45	27,5-32,5	32,5-36,5

Δημοτικότητα πολιτικών αρχηγών

Αρχηγός	ΑΥΓ.	ΣΕΠ.	ΜΕΤ.
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ	32	30	-2
ΣΑΜΑΡΑΣ	34	37	+3
ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ	33	37	+4
ΤΣΙΠΡΑΣ	31	34	+3
ΠΑΠΑΡΗΓΑ	27	28	+1

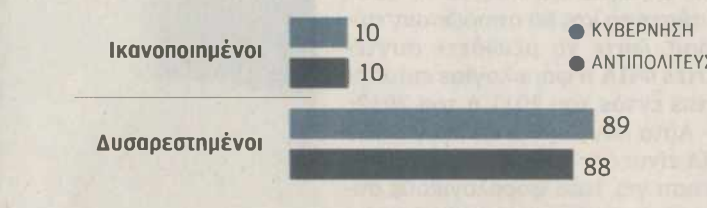
Δημοτικότητα πολιτικών αρχηγών

Αρχηγός	ΑΠΡ.	ΘΕΤ.
ΣΑΜΑΡΑΣ	55	37
ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ	57	37
ΤΣΙΠΡΑΣ	59	34
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ	65	30
ΠΑΠΑΡΗΓΑ	65	28

Δημοτικότητα πολιτικών κομμάτων

Κόμμα	ΑΠΡ.	ΘΕΤ.
Ν.Δ.	33	62
ΛΑΟΣ	31	64
ΣΥΡΙΖΑ	29	66
ΚΚΕ	25	70
ΠΑΣΟΚ	25	71

Ικανοποίηση από τη λειτουργία της κυβέρνησης και της αξιωματικής αντιπολίτευσης

Γνώμη για την μορφή διακυβέρνησης

Κατά τη γνώμη σας, μετά τις επόμενες βουλευτικές εκλογές, όπως και αν γίνουν, ποια θα ήταν η καλύτερη λύση για τη χώρα:

Λύση	Ποσοστό
Κυβέρνηση συνεργασίας Ν.Δ. - ΠΑΣΟΚ	20
Οικουμενική κυβέρνηση	18
Αυτοδύναμη κυβέρνηση Ν.Δ.	8
Αυτοδύναμη κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ	6
Κυβέρνηση συνεργασίας ΠΑΣΟΚ - Συνισπασμού/ΣΥΡΙΖΑ	5
Κυβέρνηση συνεργασίας Ν.Δ. - ΛΑΟΣ	5
Κυβέρνηση προσωπικοτήτων / Τεχνοκρατών / Ειδικών	3
Αυτοδύναμη κυβέρνηση ΚΚΕ	1
Κυβέρνηση συνεργασίας κομμάτων Αριστεράς	1
Κυβέρνηση συνεργασίας ΠΑΣΟΚ- ΛΑΟΣ	1

Παράσταση νίκης

Προβådισμα Ν.Δ., αλλά χωρίς αυτοδυναμία

Ο δικομματισμός έχει υποχωρήσει στο 60% του εναπομείναντος εκλογικού σώματος, σύμφωνα με το Βαρόμετρο της Public Issue

Ανάλυση του **ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΥΡΗ**

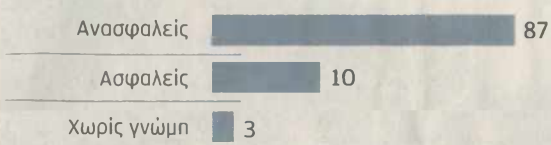
Η «**επίδραση** συσπείρωσης» που δημιούργησε υπέρ του κυβερνώντος κόμματος η συμφωνία της 21ης Ιουλίου διήρκεσε μόλις δύο εβδομάδες. Η κοινωνική και πολιτική «ευφορία» που προκλήθηκε, αποδείχθηκε «στιγμιαία». Στην απαρχή του νέου πολιτικού έτους, το κυβερνών κόμμα έχει επανέλθει, ουσιαστικά, στην ίδια κατάσταση αδυναμίας που το χαρακτήριζε και τον Ιούλιο. Ταυτόχρονα, το πολιτικό και κοινωνικό κλίμα παραμένει ιδιαίτερα βεβαρημένο, όχι μόνο σε σύγκριση με τον προηγούμενο Σεπτέμβριο, αλλά ακόμη και με τον προεκλογικό Σεπτέμβριο του 2009, όταν ο προκάτοχος του Γ. Παπανδρέου οδηγήθηκε στη συντριβή.

As σημειωθεί δε, ότι η παρούσα μέτρηση Σεπτεμβρίου του Πολιτικού Βαρόμετρου, ολοκληρώθηκε την ημέρα εξαγγελίας των νέων μέτρων, επο-

μένως δεν έχει ενσωματώσει την (αναμενόμενη) επίδραση της κοινωνικής έντασης που πρόκειται να τα ακολουθήσει. Δεν είναι ασφαλώς άσχετο το γεγονός ότι ο δείκτης που αποτυπώνει τις προσδοκίες των πολιτών για τις κοινωνικές συγκρούσεις, στο προσεχές τρίμηνο, σημειώνει ιστορικό μέγιστο (88%) αναμένουν αυξημένες κοινωνικές κινητοποιήσεις).

Η συνολική αδυναμία ανάκαμψης του ΠΑΣΟΚ δεν πιστοποιείται μόνον από την υστέρηση της εκλογικής του επιρροής, έναντι της Ν.Δ. (28%, έναντι 32%), αλλά επιβεβαιώνεται σχεδόν σε όλες τις κρίσιμες παραμέτρους του κομματικού και του εκλογικού ανταγωνισμού. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες, η κυβέρνηση επιχειρεί για άλλη μια φορά την «έφοδο στον ουρανό». Ωστόσο, δεδομένης της εξασθενημένης κοινωνικής της νομιμοποίησης, η αποτελεσματικότητα του εγχειρήματος είναι αμφίβολη και οι πι-

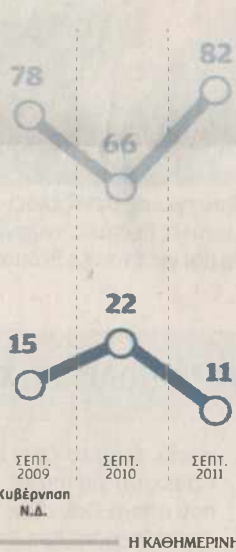
Κοινωνική ανασφάλεια

Ικανοποίηση από τη...

Κατεύθυνση της χώρας

θανότητες επιτυχίας περιορισμένες. Από την άλλη πλευρά, τα εμπειρικά δεδομένα δεν αφήνουν να διαφανεί κάποια πολιτική δυναμική υπέρ της αξιωματικής αντιπολίτευσης, αν και η κοινωνική πεποίθηση για την εκλογική της νίκη (η λεγόμενη «παράσταση νίκης») συνεχίζει να διευρύνεται (+5%). Σε σύγκριση μάλιστα με την «κανονική» μέτρηση του Ιουλίου, το ποσοστό εκλογικής της επιρροής καταγράφει μείωση (-0,5%), ή έστω στασιμότητα. Σήμερα η Ν.Δ. διαθέτει μεν καθαρό προβάδισμα στην πρόθεση ψήφου (της τάξης του 4%), πλην όμως η υφιστάμενη επιρροή της απέχει αρκετά από το να της εξασφαλίσει και κοινωνικοπολιτική αυτοδυναμία, καθότι αντιστοιχεί μόνον σε 129-140 έδρες.

Το ζήτημα των εκλογών

Αν και 6 στους 10 ερωτηθέντες (59%) εξακολουθούν να πιστεύουν σήμερα ότι δεν υπάρχει ανάγκη διεξα-

γωγής βουλευτικών εκλογών (είτε δεν ελπίζουν τίποτα από αυτές), εντούτοις, μια αντίστοιχη πλειοψηφία της κοινής γνώμης και μάλιστα αυξανόμενη (57%, +7%) προεξοφλεί πλέον την πρόωπη προσφυγή στις κάλπες. Η αποτυχία της ακολουθούμενης πολιτικής και τα φαινόμενα κατάρρευσης που πληθαίνουν, είναι ένας προφανής λόγος για αυτό. Η αδυναμία των κομμάτων της διακυβέρνησης γίνεται όλο και περισσότερο κοινωνικά ορατή. Δεν θα πρέπει να διαφεύγει της προσοχής ότι η εκλογική υποχώρηση του δικομματισμού συνεχίζεται. Τα δύο μεγαλύτερα κόμματα συγκεντρώνουν αθροιστικά το 60% του εναπομείναντος εκλογικού σώματος. Η δε πραγματική κοινωνική τους επιρροή, εάν δηλαδή συνυπολογισθεί και η μεγάλη «έξοδος» από το εκλογικό σώμα (η αποχή), δεν πρέπει να υπερβαίνει πλέον το 1/3 των εκλογέων. www.mavris.gr www.publicissue.gr

Η υπομονή του Βερολίνου εξαντλήθηκε

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

«**Το κρίμα** εξηγεί το κείμενο και τη γλώσσα» λέει ένα παλιό γερμανικό ρητό. Πράγματι οι οξείες δηλώσεις που εκτοξεύτηκαν από το Βερολίνο εναντίον της Ελλάδας αυτήν την εβδομάδα θα πρέπει να ερμηνευτούν σε σχέση με τις εκτιμήσεις για πρόσθετο κόστος της γερμανικής συμμετοχής στον διευρυμένο ευρωπαϊκό μηχανισμό διάσωσης (ύψους ως και 40 δισ. ευρώ) σε συνδυασμό με την ατολμία της ελληνικής κυβέρνησης να εφαρμόσει τις μεταρρυθμίσεις. Η υπομονή του Βερολίνου φαίνεται πως εξαντλήθηκε με τους λεονταρισμούς της Αθήνας την περασμένη Πέμπτη που κατέληξαν στη διακοπή των συνομιλιών με την τρόικα. Ήταν μια ατυχής χρονική συγκυρία για διαπραγματευτικούς τοσαμικοκάδες εκ μέρους της ελληνικής κυβέρνησης, καθώς η καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ βρέθηκε από τη Δευτέρα αντιμέτωπη με το δυσκολότερο ίσως πενήντημο της δεύτερης θητείας της. Η συντονημένη πίεση που δέχεται από το εξωτερικό του κυβερνητικού συνασπισμού, το Μπόυντεσταγκ, την κοινή γνώμη στη Γερμανία και τον Τύπο, την υποχρέωσαν να αφήσει κατά μέρος τις αβρόγτες προς την Ελλάδα και να σκληρύνει όρδην τη στάση της. Μία αλλαγή πλεύσης που αντικατοπτρίστηκε άμεσα στην αφηνδιαστική... προθυμία της ελληνικής κυβέρνησης να λάβει δραστικά μέτρα. Σχεδόν εντός ενός 24ώρου ανακοινώθηκαν στην Αθήνα όσα δεν έχουν γίνει πράξη τον τελευταίο χρόνο.

Η εβδομάδα που τελείωσε ξεκίνησε με μία δεινή εκλογική ήττα της Μέρκελ στο Μεκλεμβούργο-Δυτική Πομερανία και μία πρόβα κοινοβουλευτικής ψηφοφορίας για τη διευρυση του EFSF και το δεύτερο πα-

κέτο στήριξης προς την Ελλάδα, κατά την οποία είδε 25 βουλευτές του κυβερνητικού συνασπισμού να αποσκιρτούν και να ψηφίζουν αρνητικά θέτοντας εν αμφιβόλω την παραμονή της στην εξουσία. «Ως πότε θα πληρώνουμε τους Έλληνες;» αναρωτιόταν την ίδια μέρα η ταμπλίντ εφημερίδα Bild, ενώ ανάλογες υπαρκτές αναζητήσεις διατύπωνε και το περιοδικό Der Spiegel: «Η Ελλάδα εκτός ευρώ;». Την Τετάρτη στις 11 π.μ. ήταν η δεύτερη μεγάλη δοκιμασία της καγκελαρίου, η απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου για τη συνταγματικότητα ή μη του πακέτου διάσωσης προς την Ελλάδα. Το σώμα δικαίωσε μεν την πολιτική της Μέρκελ, αλλά απεφάνθη ότι η γερμανική Βουλή θα πρέπει να ενημερώνεται κα-

Επτά στους δέκα Γερμανούς φοβούνται ότι η κρίση χρέους στην Ευρώζων θα επιβαρύνει τελικά τα πορτοφόλια τους.

Το Συνταγματικό Δικαστήριο της Γερμανίας απεφάνθη ότι η γερμανική Βουλή θα πρέπει να έχει λόγο σε μελλοντικά πακέτα στήριξης προβληματικών χωρών της Ευρωζώνης.

λύτερα και να έχει λόγο σε μελλοντικά πακέτα στήριξης. Μια αμφισβητήσιμη για την καγκελάριο, αφού πιθανότατα θα περιπλέξει τη δυνατότητα της Γερμανίας να παρεμβαίνει άμεσα και να στήριζει τα προβληματικά παιδιά της Ευρωζώνης.

Σκληρές δηλώσεις

Η εβδομάδα που πέρασε σημαδεύτηκε εξάλλου από πρωτοφανώς συχνότητας αναφορές στο ενδεχόμενο εξόδου της χώρας μας από την Ευρωζώνη, όχι μόνο από τους συνθήεις υπόπλους ευρωσκεπτικιστές αλλά και από τα πλέον επίσημα (και φιλελληνικά μέχρι πρότινος) κείλη. «Η Ελλάδα πρέπει να συμμορφωθεί με τους στόχους για να παραμείνει στο ευρώ» είπε την Πέμπτη ο καθ' ύλην αρμόδιος υπουργός Οικονομικών, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, υπονοώντας εμμέσως πλην σαφώς ότι αν δεν το πράξει θα βρεθεί εκτός ενιαίου νομισματος. Η προοπτική δεν είναι αδιανόητη ούτε για τον ηγέτη των Βαυαρών Χριστιανοκοινωνιστών, εταίρων της καγκελαρίου Άγκελα Μέρκελ, Χορστ Ζεεχόφερ. Τη σκληρότερη γραμμή, όμως, στο ε-

σωτερικό της κυβέρνησης εκφράζουν οι Ελεύθεροι Δημοκράτες που θεωρούν «προκλητική» τη συμπεριφορά της Αθήνας και προειδοποιούν ανοιχτά πως η Ελλάδα βαδίζει επί ξυρού ακμής.

Η άφατη ως τώρα απειλή περί αποκλεισμού ή έστω εξελοντικής εγκατάλειψης της Ευρωζώνης αποτελεί μια καθημερινότητα στον γερμανικό Τύπο, ο οποίος εξετάζει διεξοδικά ποικίλα σενάρια σε περίπτωση που η Ελλάδα συνεχίσει την τρέχουσα πολιτική της. Πάντως, στο πιο λεπτομερές δημοσίευμα, αυτό της οικονομικής επιθεώρησης Handelsblatt την περασμένη Τετάρτη, προκρίνεται η λύση της διαίονσης της ελληνικού προβλήματος υπό τα στραβά όμματα της τρόικας, που θα πιέζει μεν για μεταρρυθμίσεις αλλά ταυτόχρονα θα προσαρμόζει σωπιρά τα κριτήρια αξιολόγησης στην ελληνική ιδιαιτερότητα. Ο βασικός λόγος για την παράταση αυτής της πολιτικής είναι ένας κατά την εφημερίδα, που φιλοξένησε το σχετικό δημοσίευμα: είναι η πλέον ανώδυνη και φτηνή λύση για την Ελλάδα, την Ευρωζώνη και φυσικά τη Γερμανία.

Επί πολλά χρόνια η ανεργία συνιστούσε τη μεγαλύτερη πηγή ανησυχίας για τους Γερμανούς. Όχι πια: επτά στους δέκα Γερμανούς φοβούνται ότι η κρίση χρέους στην Ευρωζώνη θα επιβαρύνει τελικά τα πορτοφόλια τους, ενώ το 60% εξ αυτών προβληματίζεται ακόμη και για τη βιωσιμότητα του ευρώ. Υπό αυτό το πρίσμα οι πρόσφατες φραστικές επιθέσεις της γερμανικής πολιτικής και επιχειρηματικής ελίτ, καθώς και των ΜΜΕ εναντίον της Ελλάδας αποκτούν νόημα. Όπως επισημαίνει και ο Economist, αιτία είναι αυτό που οι Γερμανοί αποκαλούν Angst (φόβος, άγχος) για το ευρώ.

ΔΝΤ: Κρίσιμο δεκαπενθήμερο

Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Ως «ύστατη ευκαιρία» για να αποδείξει η Ελλάδα ότι έχει τη βούληση αλλά και την ικανότητα να αντιμετωπίσει την κρίση χρέους, εφαρμόζοντας τα μέτρα στα οποία έχει συμφωνήσει, περιγράφουν στελέχη του ΔΝΤ τις επόμενες δύο εβδομάδες, τις οποίες χαρακτηρίζουν κρίσιμες και καθοριστικές. Στο διάστημα αυτό θα υπάρξει μια άτυπη συζήτηση για την πορεία της ελληνικής οικονομίας στο Δ.Σ. του Ταμείου, στις 14 Σεπτεμβρίου, και θα ακολουθήσουν η συνεδρίαση του Eurogroup, η άφιξη των επικεφαλής της τρόικας στην Αθήνα, η συνάντηση Παπανδρέου - Λαγκάρντ στην Ουάσιγκτον στις 20 του μηνός, και η ετήσια σύνοδος του ΔΝΤ στις 23-25 Σεπτεμβρίου με τη συμμετοχή του κ. Βενιζέλου. Ο υπ. Οικονομικών θα συναντηθεί και αυτός με τη γενική διευθύντρια του ΔΝΤ αλλά και με αντιπροσώπους σημαντικών χωρών-μελών του ΔΝΤ, όπως των ΗΠΑ και της Κίνας, αλλά πιθανώς και της Βραζιλίας, η οποία πρωτοστατεί στις επικρίσεις κατά της συμμετοχής του ΔΝΤ σε νέα χρηματοδότηση της Ελλάδας. Οι επαφές του κ. Βενιζέλου αποκτούν ιδιαίτερη σημασία, διότι θα γίνουν αφού θα έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση της ελληνικής οικονομίας από την τρόικα, αλλά πριν από την επίσημη συνεδρίαση του Δ.Σ. του Ταμείου όπου θα κριθεί η εκταμίευση της έκτης δόσης.

Στο ΔΝΤ αποτιμούν θετικά τα μέτρα που εξήγγειλε η κυβέρνηση, αλλά έχοντας την εμπειρία του τελευταίου εναμίσι έτους, όπου, όπως έχει δημοσιολογήσει αναφέρει και η κ. Λαγκάρντ, πολλά από αυτά που νομοθετούνται δεν

εφαρμόζονται, υπογραμμίζουν με έμφαση την ανάγκη υλοποίησης των μέτρων. Παρακολουθούν, δε, με προσοχή τις αντιδράσεις κοινωνικών ομάδων, αλλά και στο εσωτερικό του ΠΑΣ για να διαπιστώσουν κατά πόσον αυτή τη φορά όσα ανακοινώθηκαν θα υλοποιηθούν. Ο εκτελών κρέμ διευθυντής του Εξωτερικών Σχέσεων, Τζέρι Ράις, δήλωσε την Πέμπτη ότι «καλωσορίζουμε τις ανακοινώσεις της κυβέρνησης που εξέφρασαν τη δέσμευσή της για εφαρμογή του προγράμματος», αλλά έσπευσε να υπογράμμισει ότι «θεωρούμε, φυσικά, πως το κλειδί είναι η εφαρμογή του προγράμματος».

Το ΔΝΤ αποτελεί ένθερμο υποστηρικτή της ταχείας εφαρμογής των αποφάσεων της συνόδου κορυφής της 21ης Ιουλίου για την αντιμετώπιση της κρίσης χρέους στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρη την Ευρωζώνη. Την έκκληση επανέλαβε η Κριστίν Λαγκάρντ, προχθές, σε ομιλία της στο Λονδίνο, τονίζοντας την ανάγκη να διατηρηθεί πολύ χαλαρή η νομισματική πολιτική στις ανεπτυγμένες οικονομίες ώστε υπάρξει ανάπτυξη.

Τέλος, με δεδομένη την ταμειακή στενότητα του Δημοσίου και τον κίνδυνο, εάν δεν συζητηθεί και εγκριθεί έγκαιρα η έκτα δόση, να μην καταστεί δυνατή η καταβολή μισθών και συντάξεων εντός του Οκτωβρίου, και με αφορμή εικασίες ότι η Αθήνα ίσως ζητήσει να εκταμιευθεί άμεσα μέρος της δόσης, πηγές του Ταμείου εξήγησαν στην «Κ» ότι σε νομικό αλλά και πρακτικό επίπεδο κάτι τέτοιο δεν θα ήταν δυνατό, αφού βάσει των κανονισμών του Ταμείου η οποιαδήποτε εκταμίευση κονδυλίων γίνεται μόνο έπειτα από επίσημη συνεδρίαση του Δ.Σ. και τη λήψη της σχετικής απόφασης.

Πώς ήρθε η άνοιξη στις ελληνικές εξαγωγές σε περίοδο κρίσης

Η συρρίκνωση της εγχώριας αγοράς και οι αναταραχές στην Αν. Μεσόγειο έφεραν αύξηση 40,4% το α΄ εξάμηνο

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Ουδέν κακόν αμιγές καλού. Η δυσμενής οικονομική κατάσταση στην ελληνική αγορά και οι πολιτικές αναταραχές στην περιοχή της Μεσογείου βρίσκονται πίσω από την «άνοιξη» των ελληνικών εξαγωγών. Οι ελληνικές επιχειρήσεις εξαιτίας της συρρίκνωσης της εγχώριας ζήτησης στράφηκαν στις αγορές του εξωτερικού, προσφέροντας μάλιστα τα προϊόντα τους σε πολύ πιο ανταγωνιστικές τιμές σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν.

Επιπλέον, οι συγκρούσεις σε χώρες της βόρειας Αφρικής και της ανατολικής Μεσογείου φαίνεται ότι ευνοούν πολλαπλώς όχι μόνο τον ελληνικό τουρισμό, αλλά και τις ελληνικές εξαγωγές.

Η καλή πορεία της κρουαζιέρας καθιστά πλέον τον λεγόμενο εφοδιασμό πλοίων έναν από τους δέκα καλύτερους προορισμούς για τα ελληνικά προϊόντα, αναδεικνύοντας με αυτόν τον τρόπο τη σημασία περαιτέρω διασύνδεσης των εξαγωγών με τους διεθνοποιημένους κλάδους της οικονομίας, τον τουρισμό και τις μεταφορές.

Όσο και αν δεν αρέσει σε κάποιους αυτό, οι πολεμικές συγκρούσεις στη γειτονιά μας ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό και για την αύξηση των εξαγωγών στην κατηγορία των «εμπιστευτικών προϊόντων», καθώς σε αυτή συμπεριλαμβάνεται μεταξύ άλλων και το πάθος φύσεως στρατιωτικό υλικό.

Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι το α΄ εξάμηνο του 2011 οι ελληνικές εξαγωγές –μη συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών– να φτάσουν σε αξία τα 7,8 δισ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση σε σχέση με πέρυσι κατά

11,6%. Συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, προκύπτει αύξηση των εξαγωγών κατά 40,4% στα 10,5 δισ. ευρώ, έναντι 7,5 δισ. ευρώ την ίδια περίοδο του 2010.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων (ΠΣΕ), ο οποίος λαμβάνει υπόψη μεταξύ άλλων και την αύξηση των παραγγελιών από το εξωτερικό για βιομηχανικά προϊόντα, δεν αποκλείεται το 2011 να κλείσει με τις ελληνικές εξαγωγές να υπερβαίνουν τα 20 δισ. ευρώ, σημειώνοντας ιστορικό ρεκόρ.

Για να διατηρηθεί το ανταγω-

Η κυβέρνηση καταλαβαίνει την ανάγκη ενίσχυσης και λαμβάνει μέτρα για να διατηρηθεί η θετική πορεία.

νιστικό πλεονέκτημα που αποκτούν αυτή τη στιγμή οι ελληνικές επιχειρήσεις και τα ελληνικά προϊόντα, υποβοηθούμενα από τη διεθνή συγκυρία, θα πρέπει να αναληφθούν πρωτοβουλίες και μέτρα μόνιμου χαρακτήρα τόσο από τις ίδιες τις εταιρείες όσο και από την κυβέρνηση. Η τελευταία φαίνεται ήδη από πέρυσι ότι έχει αντιληφθεί τον κρίσιμο για την ελληνική οικονομία ρόλο των εξαγωγών και ενισχύει τις επιχειρήσεις μέσω προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, καθώς και μέσω αλλαγών στο θεσμικό πλαίσιο. Πριν από λίγες ημέρες το υπουργείο Ανάπτυξης ανακοίνωσε την ένταξη 746 επενδυτικών σχεδίων στο πρόγραμμα «Εξωστρέφεια-Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων»

του ΕΣΠΑ, με τη δημόσια δαπάνη να ανέρχεται στα 44,8 εκατ. ευρώ. Το επόμενο διάστημα αναμένεται να υπάρξει δεύτερη προκήρυξη, η οποία θα επικεντρώνεται στα προϊόντα πρώτης μεταποίησης και για τον λόγο αυτό υπάρχει σχετική συνεργασία με το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Τις ημέρες αυτές και υπό τον όρο ότι θα επιλυθούν διάφορες εκκρεμότητες στη συνεργασία με τις τράπεζες, αναμένεται σύμφωνα με πληροφορίες να ανακοινωθεί η έναρξη του προγράμματος χορήγησης δανείων με ευνοϊκούς όρους και μέχρι του ποσού των 200.000 ευρώ σε εξαγωγικές επιχειρήσεις που ασφαλίζονται στον Οργανισμό Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (ΟΑΕΠ).

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για μια φιλική επιχειρηματική Ελλάδα προωθούνται δύο βασικές αλλαγές: Πρώτον, περιορισμός των απαιτούμενων πιστοποιητικών για την πραγματοποίηση των εξαγωγών. Σήμερα, για παράδειγμα, ο αλλοδαπός εισαγωγέας πρέπει να προσκομίσει έγγραφα στις εμπλεκόμενες κρατικές αρχές όπως το έγγραφο τελικού χρήστη, για τα οποία απαιτείται η θεώρηση τους από τις Αρχές της χώρας εισαγωγής, αλλά συχνά και η θεώρηση γνησίου τους από την ελληνική πρεσβεία. Δεύτερον, προώθηση των συμφωνιών για την εξαλείψη της διπλής φορολογίας.

Σύμφωνα με έγκυρες πηγές προωθείται νέος νόμος για τις εξαγωγές, ο οποίος μεταξύ άλλων θα προβλέπει τη δημιουργία του λεγόμενου Single Window, κατά τα πρότυπα της Υπηρεσίας Μίας Στάσης και την κατάργηση της υποχρέωσης του εξαγωγέα να εγγραφεται σε ειδικό μητρώο (θα αρκεί η εγγραφή του στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο-ΓΕΜΗ).

Οι δέκα σημαντικότερες αγορές ελληνικών προϊόντων

Α΄ εξάμηνο του 2011

		Α	Β	Γ
Α	Θέση 2010			
Β	Αξία εξαγωγών (εκατ. ευρώ)			
Γ	Ποσότητα (εκατ. κιλά)			
	Ιταλία	2 ^η	1.043,66	896,28
	Τουρκία	5 ^η	866,60	1.108,35
	Γερμανία	1 ^η	849,31	554,57
	Κύπρος	3 ^η	628,60	412,83
	ΗΠΑ	8 ^η	581,12	677,70
	Βουλγαρία	4 ^η	571,42	584,92
	Ηνωμένο Βασίλειο	6 ^η	436,37	368,49
	Εφοδιασμοί πλοίων	13 ^η	409,11	545,55
	Γαλλία	7 ^η	345,19	342,06
	Ρουμανία	9 ^η	288,90	322,39

ΤΑ ΔΕΚΑ ΠΡΩΤΑ ΕΞΑΓΩΓΙΜΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.710,36
Α΄ εξάμηνο του 2011, σε εκατ. ευρώ	
Καύσιμα	
Πλάκες, ταινίες και φύλλα αργιλιού	296,8
Εμπιστευτικά προϊόντα	284,65
Φάρμακα για λιανική πώληση	239,45
Ψάρια, νωπά ή διατηρημένα	215,94
Σωλήνες κάθε είδους	187,5
Ράβδοι από σίδηρο ή χάλυβα	158,59
Λαχανικά, παρασκευασμένα ή διατηρημένα	131,59
Βερίκοκα, κεράσια και ροδάκινα	126,36
Παρθένο ελαιόλαδο	120,6

Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ					
Στις 5 μεγαλύτερες αγορές ελληνικών προϊόντων, %					
	ΙΤΑΛΙΑ	ΤΟΥΡΚΙΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΚΥΠΡΟΣ	ΗΠΑ
Αγροτικά προϊόντα	31,9	4,1	31,1	14,9	26,9
Πρώτες ύλες	7,2	5,5	2,5	0,8	4,2
Καύσιμα	5,6	63,3	1,0	18,6	15,1
Βιομηχανικά προϊόντα	53,1	27,0	62,5	65,7	46,3
Άλλα	2,1	0,2	2,8	0,0	7,5

ΠΗΓΕΣ: Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων-Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών και Μελετών Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σημαντικός πελάτης η Τουρκία

Μια από τις μεγαλύτερες εκπλήξεις των στοιχείων για την πορεία των ελληνικών εξαγωγών για το α΄ εξάμηνο του 2011 είναι η εξέλιξη της Τουρκίας σε έναν από τους σημαντικότερους πελάτες των ελληνικών προϊόντων. Σύμφωνα με την ανάλυση του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων, η Τουρκία κατά το α΄ εξάμηνο του 2011 απορρόφησε το 53,5% των συνολικών εξαγωγών της Ελλάδας. Με την αξία των εξαγωγών προς τη γείτονα να διαμορφώνεται στο εξεταζόμενο διάστημα σε 866.598.102 ευρώ, η Τουρκία πλέον αποτελεί τον δεύτερο καλύτερο πελάτη των προϊόντων μας, μετά την Ιταλία, ενώ το α΄ εξάμηνο του 2010 βρισκόταν στην πέμπτη θέση. Από την άλλη, ένας παραδοσιακός πελάτης των ελληνικών προϊόντων, η Γερμανία, υποχώρησε στην τρίτη θέση, από την πρώτη που βρισκόταν πέρυσι. Η μείωση, πάντως, κατά 3,8% των εξαγωγών προς τη Γερμανία εκτιμάται ότι είναι συγκυριακή.

Στάσιμος παρέμεινε ο τουρισμός στα αστικά κέντρα

Του ΣΤΑΘΗ ΚΟΥΣΟΥΝΗ

Μπορεί ο ελληνικός τουρισμός να οδεύει τη φετινή σεζόν σε ρεκόρ αφίξεων ξένων τουριστών υπερκαλύπτοντας τις απώλειες της τελευταίας διετίας, όμως η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη δεν κατάφεραν να ακολουθήσουν τους στοικούς ρυθμούς ανόδου. Ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων και της Ένωσης Ξενοδόχων Αττικής-Αθηνών, Γιάννης Ρέτσος, αποδίδει τις περιορισμένες επιδόσεις του αθηναϊκού τουρισμού σε μια χρονιά έντονης ανόδου για την υπόλοιπη Ελλάδα, κυρίως στο γεγονός ότι τα τελευταία δυόμισι χρόνια έχει διασυνθεί η φήμη του προορισμού. Επιπροσθέτως, φέτος, έπαιξαν ρόλο οι ακραίες μορφές κινητοποιήσεων, η εικόνα της πλατείας Συντάγματος, ενώ επαναλήφθηκαν φαινόμενα αποκλεισμού του λιμανιού του Πειραιά τη στιγμή άφιξης κρουαζιερόπλοίων, και εισόδων ξενοδοχειακών μονάδων στο κέντρο, καθώς και καταλήψεις αρχαιολογικών χώρων. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι το μόνο αεροδρόμιο που παρέμεινε με οριακά αρνητικό πρόσημο στις αφίξεις στο διάστημα Ιανουαρίου-Αυγούστου ήταν αυτό του «Ελ. Βενιζέλος» την ίδια στιγμή που στα άλλα αεροδρόμια οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά 10,1%. Ο κ. Ρέτσος εκκράζει τον σκεπτικισμό του αν η αύξηση που σημείωσαν τα έσοδα ανά διαθέσιμο δωμάτιο κατά 4,6% στα ξενοδοχεία της Αττικής παραμένει έως το τέλος του έτους.

Τα τελευταία 2,5 χρόνια η φήμη της Αθήνας έχει διασυνθεί, ενώ στη Θεσσαλονίκη είχαμε μόνο ανακοπή της πτωτικής τάσης.

Στη Θεσσαλονίκη παρατηρήθηκαν σημεία ανάσχεσης της πτωτικής τάσης των τελευταίων 5 ετών για τον τουρισμό. Όπως εξηγεί ο πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Θεσσαλονίκης, Αριστοτέλης Θωμόπουλος, η πτωτική τάση της πληρότητας στα ξενοδοχεία οφείλεται τόσο στη μείωση της τουριστικής κίνησης όσο και στο γεγονός ότι δημιουργήθηκαν νέες μονάδες. Παράλληλα, παρατηρεί ότι η Θεσσαλονίκη έχει χάσει ένα μεγάλο μέρος επαγγελματικού τουρισμού, ενώ διαπιστώνεται ενδιαφέρον επισκεψής της Σαββατοκύριακα από ξένους τουρίστες για λόγους ψυχαγωγίας. Στο πρώτο εξάμηνο του έτους σημειώθηκε αύξηση της τάξης του 5% στις διανυκτερεύσεις χώρα σε πελατεία που ήρθε από το Ισραήλ και την Τουρκία. Πάντως, σημειώνει ότι οι τιμές έχουν κυριολεκτικά καταβαραθωθεί. Σύμφωνα με τον κ. Θωμόπουλο, προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί για την αναστροφή της εικόνας στην εκπόνηση ενός σχεδίου για την προσέλκυση τουριστών για λόγους ψυχαγωγίας μεσοβδόμαδα και τη δημιουργία συνεδριακού κέντρου. Η μέση πληρότητα των ξενοδοχειακών μονάδων παρά την αύξηση θα παραμείνει σε ποσοστό κοντά στο 45%. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι για 15 μονάδες στη Θεσσαλονίκη οι ιδιοκτήτες τους έχουν δημοσιοποιήσει την πρόθεσή τους να τις πωλήσουν. Μάλιστα, υπάρχουν ξενοδοχεία 5 αστέρων που δίνουν σε πακέτα τιμές δικλινού δωματίου στα 40 ευρώ...

ΕVIN Intzoglou.

Πρωτοποριακά συστήματα οπτικής επικοινωνίας για την προβολή της επιχείρησής σας

Επιλέξτε τη λύση που σας ταιριάζει και προβληθείτε με τον πιο σύγχρονο τρόπο

Info kiosk

Interactive βιτρίνα

Digital Frames

Ειδικές κατασκευές

Σήμανση

Roll Up

Banner & Leaflet

Επιδαπέδια αφισοθήκη

Promo Stand

Σήμανση καταστημάτων

Parking Stands

Reception

N. Notarά 23, 173 43 Αγ. Δημήτριος, Αθήνα T 210 9753140 E info@evin.gr | Δείτε τον ηλεκτρονικό μας κατάλογο στο www.evin.gr

ΕVIN Intzoglou®
Digital Signage - Stands - Displays

Κλάους Ρέγκλινγκ

«Το **ελληνικό** πρόγραμμα διάσωσης του ΔΝΤ και της Ε.Ε. δεν αποδίδει για την Ελλάδα και δεν θα μπορέσει να επιστρέψει στις αγορές, όπως είχε προβλεφθεί. Ο στόχος του προγράμματος είναι σαφής, να εξασφαλίσει πίστωση χρόνου», υπογράμμισε ο Κλάους Ρέγκλινγκ, επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας. «Αυτή τη στιγμή ο στόχος έχει επιτευχθεί για την Πορτογαλία και την Ιρλανδία, αλλά όχι για την Ελλάδα. Σε αντίθεση με τα προβλήματα της Ελλάδας, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία φαίνεται να βγαίνουν από την κρίση».

Βόλφγκανγκ Σόιμπλε

«Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι σοβαρή. Η αποστολή της τρόικας πρέπει να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί κατά τρόπο θετικό. Σε διαφορετική περίπτωση, δεν θα καταβληθεί η επόμενη δόση στην Ελλάδα. Αυτοί είναι οι όροι», υπογράμμισε ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, μιλώντας στο κοινοβούλιο της χώρας του. «Εάν η Ελλάδα δεν κατορθώσει να παρουσιάσει τα απαιτούμενα μεγέθη, δεν υπάρχει περιθώριο για ελιγμούς. Στον αντίποδα της Ελλάδας, πάντως, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία καταγράφουν καλή πρόοδο».

Ζαν-Κλοντ Τρισέ

«Θα ήταν τεράστιο λάθος για τους Έλληνες να αποτύχουν στο να ανταποκριθούν στους όρους της διάσωσης», διέμνησε ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), Ζαν-Κλοντ Τρισέ. «Οι αξιωματούχοι της τρόικας, αποχωρώντας από την Αθήνα έδωσαν χρόνο στον πρωθυπουργό Γιώργο Παπανδρέου και την κυβέρνηση του να λάβουν τις αναγκαίες αποφάσεις, ώστε να μείνει βιώσιμο το πρόγραμμα Ε.Ε./ΔΝΤ. Ο χρόνος είναι εξαιρετικά περιορισμένος γι' αυτήν, αλλά αντιλαμβάνεται το μήνυμα και θα πράξει κάθε τι αναγκαίο για την επίτευξη των τεθέντων στόχων».

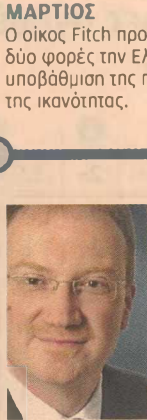
Γιαν Κις ντε Γιάγκερ

«Εάν μία χώρα δεν επιθυμεί να τηρήσει τις υποχρεώσεις της, τότε δεν υπάρχει κάποια άλλη επιλογή εκτός του να φύγει από την Ευρωζώνη», υπογράμμισε ο Γιαν Κις ντε Γιάγκερ, υπουργός Οικονομικών της Ολλανδίας. Επιπλέον προειδοποίησε την Ελλάδα ότι: «Θα πρέπει να εκπληρώσει τις δεσμεύσεις της όσον αφορά τα ληφθέντα μέτρα λιτότητας, εάν επιθυμεί όχι μόνο να λάβει την επόμενη δόση του δανείου βάσει του προγράμματος διάσωσης, αλλά και να μπορέσει να ανταποκριθεί στο δεύτερο πακέτο βοήθειας, που συμφωνήθηκε τον Ιούλιο».

Η κλιμάκωση των αρνητικών δηλώσεων για την Ελλάδα

43

Ελλάδα

ΛΑΡΣ ΛΟΘΑΡ Οικονομικός σύμβουλος της Άγκελα Μέρκελ

18 ΜΑΡΤΙΟΥ
Ο Α. Φελντ, οικονομικός σύμβουλος της Άγκελα Μέρκελ, υποστηρίζει πως η Ελλάδα θα χρειαστεί να προχωρήσει σε αναδιάρθρωση εντός του έτους. Καταιγισμός εκτιμήσεων από τράπεζες και αναλυτές περί επικείμενης αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ
Επανερχονται τα σενάρια περί αναδιάρθρωσης. Προς την κατεύθυνση αυτή αρχίζει να πιέζει ο κ. Σόιμπλε.

21 ΙΟΥΛΙΟΥ
Η απόφαση της Συνόδου Κορυφής για το δεύτερο πακέτο στήριξης της Ελλάδας. Την απόφαση συνοδεύουν δηλώσεις Ευρωπαίων αξιωματούχων. Χαρακτηρίζουν την Ελλάδα «ειδική περίπτωση» με προβλήματα φερεγγυότητας.

ΙΟΥΝΙΟΣ
Η διελκυστίνδα Γερμανίας-ΕΚΤ για την αναδιάρθρωση συνεχίζεται με τη διαφωνία να μετατίθεται στα κατά πόσον η συμμετοχή των ιδιωτών θα είναι υποχρεωτική ή όχι στα πακέτα στήριξης των υπερχρεωμένων χωρών.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
Επανερχεται το επαναλαμβανόμενο αίτημα της Φινλανδίας για παροχή εγγυήσεων, ώστε να συμμετάσχει στον δανεισμό της Ελλάδας.

ΓΙΡΚΙ ΚΑΤΑΙΝΕΝ Πρωθυπουργός της Φινλανδίας

6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
Ο Ολλανδός υπουργός Οικονομικών Γιαν Κις ντε Γιάγκερ προειδοποίησε την Ελλάδα πως «όταν μια χώρα δεν θέλει να τηρήσει τις υποχρεώσεις της, δεν έχει άλλη επιλογή από το να φύγει από την Ευρωζώνη».

Αποδόσεις 10ετών ομολόγων, %

Οι αποδόσεις των κρατικών τίτλων Ιρλανδίας και Πορτογαλίας αποκλιμακώθηκαν μετά τη Σύνοδο Κορυφής της 21ης Ιουλίου. Αντίθετα, τα ελληνικά ομόλογα εξακολούθησαν να δέχονται πιέσεις.

Ζοφερό το κλίμα για την Ελλάδα

Από την αισιοδοξία της 21ης Ιουλίου στις απόψεις Ευρωπαίων αξιωματούχων για εξοστρακισμό από το ευρώ

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Η **αφετηρία** για την απομόνωση της Ελλάδας και τη διαφοροποίησή της από την Πορτογαλία και την Ιρλανδία, τις άλλες δύο χώρες που έχουν υπαχθεί στον ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης, ήταν η συμφωνία της 21ης Ιουλίου. Την απόφαση για τη διάσωση της συνόδευσαν δηλώσεις Ευρωπαίων αξιωματούχων, από τον πρόεδρο της Ε.Ε., Χέρμαν Βαν Ρομπέι, τον προεδρεύοντα του Ευρογρουπ, Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ, και τον πρόεδρο της ΕΚΤ, Ζαν-Κλοντ Τρισέ, μέχρι τον Γάλλο πρόεδρο, Νικολά Σαρκοζί, που τη χαρακτήριζαν «ειδική περίπτωση» και τονίζαν πως αντιμετωπίζει πρόβλημα φερεγγυότητας και μη βιώσιμου χρέους σε αντίθεση με τις άλλες δύο χώρες που αντιμετωπίζουν πρόβλημα ρευστότητας. Ο λόγος είναι η μη εκπλήρωση των στόχων του Μνημονίου και η διαρκής προσπάθεια της Ελλάδας να επαναδιαπραγματευθεί τους όρους του. Επόμενο επεισόδιο στην αμφισβήτηση της φερεγγυότητας της Ελλάδας ήταν το αίτημα της Φινλανδίας για παροχή ελληνικών εγγυήσεων για τη συμμετοχή της στον δανεισμό της Ελλάδας. Σε ο-

Η **μη εκπλήρωση** των στόχων του Μνημονίου και η διαρκής προσπάθεια της Ελλάδας να επαναδιαπραγματευθεί τους όρους του οδήγησε κάποιους να την χαρακτηρίσουν «ειδική περίπτωση».

ξεία αντίθεση, οι άλλες δύο χώρες στις οποίες έχει επιτευχθεί συναίνεση, εφαρμόζονται τα μέτρα και δρομολογείται η επίτευξη των στόχων. Ενδεικτική η περίπτωση της Ιρλανδίας της οποίας η νέα κυβέρνηση εξέλεξε με την προεκλογική υπόσχεση να επαναδιαπραγματευθεί τους όρους του Μνημονίου, αλλά δεν διεκδίκησε παρά μόνον τη μείωση του επιτοκίου δανεισμού της. Προτίμησε μάλιστα να παραιτη-

θεί και από αυτή τη μοναδική διεκδίκηση προκειμένου να διατηρήσει τον χαμηλό συντελεστή στη φορολογία επιχειρήσεων. Το αποτέλεσμα είναι να αποτελεί αυτή τη στιγμή η Ελλάδα τη μοναδική χώρα για την οποία τίθεται θέμα αποχώρησης από το ευρώ.

Την εικόνα σκιαγράφησε ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας, Κλάους Ρέγκλινγκ, τονίζοντας πως «το πρό-

γραμμα διάσωσης από την Ε.Ε. και το ΔΝΤ δεν αποδίδει για την Ελλάδα, η οποία δεν θα μπορέσει να επιστρέψει στις αγορές». Ο ίδιος τόνισε μάλιστα πως «σε αντίθεση με την Ελλάδα, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία φαίνεται να βγαίνουν από την κρίση». Ο ίδιος ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, δήλωσε ενώπιον του γερμανικού Κοινοβουλίου πως «η κατάσταση στην Ελλάδα είναι σοβαρή» και τόνισε πως «πρέπει να επιτευχθεί συμφωνία με την τρέχουσα διαφορετική δεν θα καταβληθεί η επόμενη δόση, αυτοί είναι οι όροι».

Στο ίδιο μήκος κύματος ο Ολλανδός υπουργός Οικονομικών που προειδοποίησε την Ελλάδα πως «όταν μια χώρα δεν θέλει να τηρήσει τις υποχρεώσεις της, δεν έχει άλλη επιλογή από το να φύγει από την Ευρωζώνη». Είναι σαφές πως για τους εταίρους μας στην Ευρωζώνη, η Ελλάδα αποτελεί μεμονωμένη περίπτωση. Όπως χαρακτηριστικά τόνισε ο Κλάους Ρέγκλινγκ, «η Ιρλανδία αποτελεί ένα παράδειγμα επιτυχίας του προγράμματος», καθώς οδεύει προς τη μείωση του δημοσιονομικού της ελλείμματος στο 10,6% το 2011 από το ιλιγγιώδες 32%

στο οποίο βρισκόταν το 2010. Παράλληλα, το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του τραπεζικού της κλάδου ξεπερνά το αρχικό χρονοδιάγραμμα. Παραμένει έδρα πολλών ευρωπαϊκών και αμερικανικών επιχειρήσεων και προβλέπει για το τρέχον έτος αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,6%. Πληρωή έτσι τις προϋποθέσεις για την εκταμίευση των επόμενων δόσεων του δανείου της.

Σε ότι αφορά την Πορτογαλία, προβλέπει μεν συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 2,2% το 2011, αλλά το ΔΝΤ προεξοφλεί πως θα επιστρέψει σε ανάπτυξη στις αρχές του 2013. Παρά τις έντονες πολιτικές αντιπαραθέσεις που προηγήθηκαν της προσφυγής της στον ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης, η εφαρμογή του Μνημονίου της γίνεται με συναίνεση των δύο μεγάλων κομμάτων. Κρίθηκε ιδιαίτερα επιτυχίας τον Αύγουστο στην πρώτη εκτίμηση της τρόικας, όταν διαπιστώθηκε πως το δημοσιονομικό της έλλειμμα θα περιορισθεί φέτος στο 5,9% όπως ακριβώς προβλέπει το Μνημόνιο από το 9,1% στο οποίο βρισκόταν το 2010. Ευρωπαϊκή Ένωση και ΔΝΤ εκτιμούν πως το 2012 θα περιορισθεί το έλλειμμα στο 4,5%.

Η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη είναι αμφίδρομη

Της ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΞΑΦΑ *

Η **διακοπή** των διαπραγματεύσεων με την τρέχουσα και η ξαφνική αναχώρηση της αποστολής την περασμένη εβδομάδα συνέβη τη χειρότερη δυνατή στιγμή, καθώς εκκρεμούν σημαντικά θέματα που πρέπει να επιλυθούν πριν εγκριθεί το δεύτερο πακέτο στήριξης ύψους 109 δισ. ευρώ. Εκκρεμεί η διεκδίκηση εγγυήσεων εκ μέρους της Φινλανδίας και άλλων χωρών-μελών που είναι απρόθυμοι να εκθέσουν τους φορολογούμενους της χώρας τους σε περαιτέρω ρίσκο δανεισμού προς την Ελλάδα. Εκκρεμεί επίσης η ψήφιση από τα κοινοβούλια των χωρών-μελών της Ευρωζώνης των αλλαγών στο καταστατικό του μηχανισμού διάσωσης (EFSF) που αποφασίστηκαν στη έκτακτη σύνοδο της 21ης Ιουλίου. Οι αλλαγές αυτές μας αφορούν άμεσα διότι θα επιτρέψουν στο EFSF να παρέχει εγγυήσεις για την ομαλή αποπληρωμή του κεφαλαίου των νέων ομολόγων που θα εκδώσει το ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του προωθούμενου προγράμματος συμμετοχής των ιδιωτών στο δεύτερο πακέτο στήριξης. Οι εγγυήσεις είναι απαραίτητες για να μειωθεί ο πιστωτικός κίνδυνος και αντίστοιχα το επιτόκιο των νέων ομολόγων.

Σε κάθε διαπραγμάτευση χρειάζεται να υπάρχει η αίσθηση της πραγματικότητας. Εξαντλήσαμε κάθε περιθώριο καλής θέλησης με τη χορήγηση της πέμπτης δόσης χαριστικά

τον Ιούνιο, βάσει της ψήφισης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού προγράμματος, καθώς και με τη μείωση των επιτοκίων δανεισμού της τρόικας και την αναδιάρθρωση του χρέους προς τους ιδιώτες που συμφωνήθηκε στη σύνοδο κορυφής της 21ης Ιουλίου. Ερχόμεστε τώρα τον Σεπτέμβριο, χωρίς να έχουμε εφαρμόσει το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα που ψηφίστηκε, και ζητάμε «πολιτική αναδια-

Εξαντλήθηκε κάθε περιθώριο καλής θέλησης με τη χορήγηση της πέμπτης δόσης χαριστικά τον Ιούνιο.

πραγμάτευση» των στόχων του προγράμματος βάσει επιχειρημάτων που δεν ευσταθούν. Δεν φταίει η ύφεση για την υπέρβαση των δαπανών, αλλά η ολιγωρία της κυβέρνησης να υλοποιήσει αυτά που υποσχέθηκε.

Η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη είναι αμφίδρομη. Δεν μπορούμε να ζητάμε θυσιές από τους πιστωτές μας πριν φέρομε σε πέρας τις υποχρεώσεις μας. Όπως δήλωσε προχθές ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας κ. Scheuble, «ο δημοσιονομικοί στόχοι του προγράμματος δεν είναι διαπραγματεύσιμοι» και «τελικά εξαρτάται από την Ελλάδα το αν θα εκπληρώσει τις προ-

ϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για συμμετοχή στο κοινό νόμισμα». Και πράγματι. Η επίτευξη των στόχων είναι απαραίτητη για να σταθεροποιηθεί το χρέος, να επιστρέψουμε στις αγορές, και να κατοχυρωθεί η εύλογη προσδοκία των δανειστών μας ότι θα πάρουν πίσω τα δανεικά. Η μείωση των ελλειμμάτων είναι συμβατική υποχρέωση που απορρέει όχι μόνο από το Μνημόνιο αλλά και από τη συμμετοχή μας στην Ευρωζώνη. Η μη τήρηση των συμφωνηθέντων θα οδηγήσει τελικά σε στάση πληρωμών και ανεξέλεγκτη κοινωνική και οικονομική κατάρρευση.

Οι αλληλεπληλές δηλώσεις από ηγέτες και αξιωματούχους της Ε.Ε. ότι η έκπη δόση δεν είναι δεδομένη αφύπνισε επί τέλους την κυβέρνηση που προσπαθεί τώρα στο παρά πέντε να επιτακύνει τις διαρθρωτικές αλλαγές που θα μειώσουν τις δαπάνες και θα επαναφέρουν την οικονομία σε ανταγωνιστική τροχιά. Αν είχαν εφαρμοστεί από την πρώτη στιγμή οι επιχειρησιακές συμβάσεις και το άνοιγμα των επαγγελματιών, η ανεργία δεν θα είχε φτάσει σήμερα στο 16%. Και αν είχαν εφαρμοστεί νωρίτερα η εργασιακή εφεδρεία, το ενιαίο μισθολόγιο και η ενιαία αρχή πληρωμών, οι δαπάνες δεν θα αυξάνονταν αντί να μειώνονταν. Το Μνημόνιο δεν απέτυχε, απλώς δεν εφαρμόστηκε. Το ζητούμενο είναι να ξαναστηθεί το ελληνικό κράτος σε νέες βάσεις. Όπως έχει πει ο πρώην υπουργός του ΠΑΣΟΚ κ.

Παπαδόπουλος, το 30% του κράτους είναι περιττό. Ο περιορισμός του όμως προσκομίζει στην παλαικομματική αγωγή διατήρησης πολιτικών φεούδων στα πλαίσια ενός υπερτροφικού κράτους που ελέγχεται από το κομματικό-συνδικαλιστικό κατεστημένο. Η κοινωνία δεν αντέχει άλλο να συντηρεί αργόμοιους που προσελήφθησαν με κομματικά κριτήρια.

Η κοινή γνώμη αναζητεί ξεκαθάρο λόγο και ειλικρινή ενημέρωση για την κρίσιμη οικονομική κατάσταση της χώρας. Αντ' αυτού ο υπουργός Οικονομικών κ. Βενιζέλος δηλώνει ότι η διακοπή των διαπραγματεύσεων με την τρέχουσα ήταν προσωρινή (αλλά όχι προ-ανακοινωμένη), και ότι η έκθεση του ανεξάρτητου γραφείου της Βουλής για την εκρηκτική πορεία του χρέους δεν είναι έγκυρη, υποχρεώνοντας τη διευθύνη να σε παραιτήση. Την ίδια γνώμη όμως με τη γραφείο της Βουλής έχουν οι οικείοι αξιολογητές, που μας υποβαθμίζουν συνεχώς και μας κατατάσσουν ένα βήμα πριν από το D (Default) και οι αγορές, όπου το spread των ελληνικών ομολόγων έχει σπάσει κάθε προηγούμενο ρεκόρ, ενώ αντίθετα τα spread της Ιρλανδίας και Πορτογαλίας υποχωρούν. Την ίδια γνώμη έχει και το ΔΝΤ, που στην πρόσφατη έκθεσή του για την Ελλάδα επισημαίνει ότι «η βιωσιμότητα του χρέους εξαρτάται απόλυτα από την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή [του προγράμματος σταθεροποίησης] και την επαναπρόσβαση

Την ώρα που οι αγορές βουίζουν για επικείμενη στάση πληρωμών και έξοδο από την Ευρωζώνη, το μόνο που μας σώζει είναι μια αποφασιστική κίνηση περικοπής των δαπανών.

στις κεφαλαιαγορές με λογικά επιτόκια μετά το πέρας του προγράμματος.

Την ώρα που οι αγορές βουίζουν από συζητήσεις για επικείμενη στάση πληρωμών και έξοδο από την Ευρωζώνη, το μόνο που μας σώζει είναι μια αποφασιστική κίνηση περικοπής των δαπανών. Αυτό που πρέπει να γίνει κατονητό είναι ότι οι δαπάνες θα περικοπούν ούτως ή άλλως, είτε σταδιακά και ομαλά, όπως προβλέπει το Μνημόνιο, είτε απότομα αν πάμε σε στάση πληρωμών με ανεξέλεγκτες συνέπειες.

* Σύμβουλος επενδύσεων στην IJ Partners και ιδρυτικό μέλος της Δρόσης.

Διαφώνησε με την πολιτική της ΕΚΤ για αγορά «αδύναμων» ομολόγων

Η **παράταση** του κορυφαίου οικονομολόγου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Γιούργκεν Σταρκ, αποδίδεται στην αντίθεσή του με την πολιτική του ιδρύματος για την ανακαίτιση της κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη. Ο ίδιος επικαλέστηκε προσωπικούς λόγους. Εντούτοις, αναλυτές και οικονομολόγοι θεωρούν ότι αποχώρησε για την ίδια αιτία, που το έπραξε τον Φεβρουάριο και ο πρώην πρόεδρος της Κεντρικής Τράπεζας της Γερμανίας (Bundesbank), Αξελ Βέμπερ. Αμφότεροι διεφώνησαν με το πρόγραμμα αγοράς κρατικών ομολόγων. Αλλωστε, ήταν πολύ γνωστές οι αντιρρήσεις του Γιούργκεν Σταρκ και για τις πρόσφατες αγορές ιταλικών και ισπανικών ομολόγων τον Αύγουστο.

Πάντως, ο πραγματικός τελικός αντίκτυπος «θα εξαρτηθεί από τον

Η **παράταση** του οικονομολόγου της ΕΚΤ, Γιούργκεν Σταρκ ερμηνεύθηκε και ως «πρόβλημα των Γερμανών με την πολιτική της ΕΚΤ».

άνθρωπο, ο οποίος θα αντικαταστήσει τον Γιούργκεν Σταρκ», επισμαίνει ο Ρομπ Κάρνελ, ανώτατος διεθνής οικονομολόγος της ING στο Λονδίνο. «Οι αγορές ενδοχρόνως να συμπεράνουν πως θα τον διαδεχθεί κάποιος, ο οποίος δεν θα έχει τόσο διαμετρικά αντίθετες απόψεις με την ΕΚΤ», προσέθεσε. Σύμφωνα με το Reuters, η Γερμανία θα προτείνει ως αντικατάστατό του τον Γιεργκ Αζμουσεν, αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών. Πρόκειται για έναν από τους βασικούς συνυμνητές στις διαπραγματεύσεις με τις αδύναμες χώρες της Ευρωζώνης. Οι απόψεις του περί νομισματικής πολιτικής δεν είναι γνωστές, αλλά προέρχεται και αυτός από την ίδια σχολή οικονομικής σκέψης, η οποία δίνει βάρος στη σταθερότητα των τιμών και αμφισβητεί την αναγκαιότητα βοή-

θειας σε υπερχρεωμένες χώρες.

Πέραν τούτου, «το καίριο ερώτημα τώρα πλέον είναι εάν ο Γιούργκεν Σταρκ δημοσιοποιήσει τις ανησυχίες του ή παραμείνει σιωπηλός», δήλωσε στους New York Times ανώτατος οικονομολόγος σε μεγάλη ευρωπαϊκή τράπεζα. Η αποχώρηση Σταρκ συνιστά ένα ισχυρό πλήγμα στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, της οποίας ο έμπειρος πρόεδρος Ζαν-Κλοντ Τρισέ συνταξιοδοτείται στα τέλη Οκτωβρίου και αντικαθίσταται από τον Μάριο Ντράγκι. Όπως επισημαίνει στο Reuters, ο καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο της Βόννης, Μάνφρεντ Νόιμαν, «ο Γιούργκεν Σταρκ έχει τις ίδιες απόψεις με τον Αξελ Βέμπερ και τους περισσότερους Γερμανούς. Αυτό δηλώνει ένα σοβαρότατο πρόβλημα των Γερμανών με την πολιτική της ΕΚΤ».

Τον Αύγουστο ο Γιούργκεν Σταρκ και ο πρόεδρος της Bundesbank, Γιενς Βάιτμαν, μαζί με δύο ακόμα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ είχαν αντιτεθεί στο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων, το οποίο επανενεργοποιήθηκε για τη συγκράτηση του κόστους δανεισμού της Ιταλίας και της Ισπανίας. Εντούτοις, η ΕΚΤ προβληματίζεται μήπως ειδικά η αγορά ιταλικών ομολόγων απλώς επιτρέπει στην κυβέρνηση της χώρας να χαλαρώσει τις προσπάθειές της να στηρίξει τα δημόσια οικονομικά της. Εν κατακλείδι όμως, όπως σημειώνουν αναλυτές, η απομάκρυνση Σταρκ από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα της προσφέρει μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων, αν και με κόστος τον απόηχο των διχογνωμιών στο εσωτερικό της.

Κ. ΚΑΠΕΡΝΑΚΟΥ